

PRVI HRVATSKI VOJNOSTRUČNI MAGAZIN

HRVATSKI VOJNIK

Broj 398 • 22. lipnja 2012. • Izlazi od 1991. • www.hrvatski-vojnik.hr

BESPLATNI PRIMJERAK

ISSN 1330-500X PRINTED IN CROATIA
0 2 5 1 2
9 771347 203008

KONFERENCIJA PRVIH DOČASNIKA
KOPNENIH VOJSKI EUROPE

Obrađbena industrija

VOJNI POLIGON "EUGEN KVATERNIK"

**IMMEDIATE
RESPONSE 2012**

26	NATO VIJESTI
Strateški koncept - od ideje do realizacije	
28	NOVOSTI IZ VOJNE TEHNIKE
Novi irski ophodni brodovi	
32	OBRAMBENA INDUSTRija
Izraelska visokotehnološka industrija (II. dio)	
36	VOJNA INDUSTRija
Povijest u zraku	
42	PODLISTAK
Apsolutna vlast Moqulskog Carstva	
44	DOMOVINSKI RAT	
46	FILATELIJA
Olimpijade i velikani	
47	VEKSILOLOGIJA
Posebne zastave hrvatskog domobranstva	
48	MULTIMEDIJA
MacBook pruža neviđeno iskustvo	
50	DUHOVNOST
Misterij nije zapreka, već obzorje	

NATO

Arne HEDDA, Foto: AP

RASMIŠLJANJE O
SUDU I AFGHANISTANI
ZNAČAJI LI...

STRATEŠKI KONCEPT - OD IDEJE DO REALIZACIJE

Uvođenjem zapadnih NATO snaga u Afganistan, počelo je i srušenje diktatorskog režima talibana. Međutim, u sklopu ovog koncepta, uključena je i vojna intervencija u Iraku. Uz to, uvođenjem novih vojnih snaga u Afganistan, dolazi do povećanja vojne opasnosti u regiji. Naime, uvođenjem novih vojnih snaga u Afganistan, dolazi do povećanja vojne opasnosti u regiji.

Naš se rad je u prvoj godini vojnog koncepta, uključujući i vojnu intervenciju u Iraku, uspešno realizovan. Međutim, uvođenjem novih vojnih snaga u Afganistan, dolazi do povećanja vojne opasnosti u regiji. Naime, uvođenjem novih vojnih snaga u Afganistan, dolazi do povećanja vojne opasnosti u regiji.

Naš se rad je u prvoj godini vojnog koncepta, uključujući i vojnu intervenciju u Iraku, uspešno realizovan. Međutim, uvođenjem novih vojnih snaga u Afganistan, dolazi do povećanja vojne opasnosti u regiji. Naime, uvođenjem novih vojnih snaga u Afganistan, dolazi do povećanja vojne opasnosti u regiji.

ADMIRAL I HRVATSKI MREŽE

admiral Josip G. Bošković je predstavio svoju novu mrežu za komunikacije. Ova mreža će omogućiti komunikaciju između brodova i zrakoplova u sklopu flote. Međutim, uvođenjem novih vojnih snaga u Afganistan, dolazi do povećanja vojne opasnosti u regiji. Naime, uvođenjem novih vojnih snaga u Afganistan, dolazi do povećanja vojne opasnosti u regiji.

ADMIRAL I HRVATSKI MREŽE

admiral Josip G. Bošković je predstavio svoju novu mrežu za komunikacije. Ova mreža će omogućiti komunikaciju između brodova i zrakoplova u sklopu flote. Međutim, uvođenjem novih vojnih snaga u Afganistan, dolazi do povećanja vojne opasnosti u regiji. Naime, uvođenjem novih vojnih snaga u Afganistan, dolazi do povećanja vojne opasnosti u regiji.

UVODNIK

Međunarodna vojna vježba Immediate Response o kojoj izvještavamo u ovom broju još je jednom pokazala dobru uvježbanost i sposobljenost pripadnika OSRH te odličnu koordinaciju u radu s pripadnicima drugih vojski. Vježba je provedena na topografski vrlo zahtjevnem slunjskom poligonu na kojem se u potpunosti mogu razviti potrebne vojničke vještine. Ono što je na poseban način obilježilo ovogodišnju vježbu jest odlikovanje koje je američki predsjednik Barack Obama dodijelio našem zapovjedniku kopnene vojske general- bojniku Dragutinu Repincu. Konferencija prvih dočasnika europskih kopnenih snaga pružila je još jednu prigodu za razmjenu iskustava, ali otvorila i mogućnosti za daljnji razvoj i suradnju. Tijekom konferencije razgovorali smo s prvim dočasnikom USAREUR-a, časničkim namjesnikom Davidom Da-venportom koji nam je na temelju svog dugogodišnjeg iskustva govorio o važnosti i vrijednosti dočasnika u zapovjednom lancu.

Na završetku vojne izobrazbe na HVU "Petar Zrinski" donosimo priču o najboljim polaznicima koji ne kriju zadovoljstvo kvalitetom predavanja i razinom znanja koje su imali prigode usvojiti. Da je pas čovjekov najbolji prijatelj, odavno već znamo. Ali priča o vojnopolicijskom psu Timu na službi u operaciji ISAF u sastavu 19. kontingenta pokazuje da je on mnogo više od toga. I u ovom broju donosimo niz zanimljivih tekstova iz područja obrambene industrije koji će, nadamo se, pobuditi vaše zanimaljanje.

VOJNI POLIGON "EUGEN KVATERNIK"

IMMEDIATE R

Na vježbi je upotrebljavan moderni simulacijski sustav DISE, koji prati svaki pokret i akciju pojedinaca i borbenih sredstava

Domagoj VLAHOVIĆ, snimio Tomislav BRANDT

NA POLIGONU HKoV-a "EUGEN KVATER-NIK" OD 22. SVIBNJA DO 11. LIPNJA ODRŽANA JE MEĐUNARODNA VOJNA VJEŽBA

IMMEDIATE RESPONSE 2012.
NA PROŠLOGODIŠNJOJ VJEŽBI
STOŽERNI JE DIO ODRŽAN U SI-
MULACIJSKOM SREDIŠTU,
A OVE JE GODINE PRO-
CES DONOŠENJA
ODLUKA PREBAČEN
NA TEREN ČIME JE
VJEŽBA DOBILA
NA REALNOSTI,
DINAMICI I
IZAZOV-
NOSTI...

RESPONSE 2012

Na Slunju se mogla čuti buka američkih F-16 i hrvatskih Pilatusa PC-9 te helikoptera Mi-171 Sh

VOJNI POLIGON "EUGEN KVATERNIK"

Međunarodna vojna vježba Immediate Response 2012 održavala se od 22. svibnja do 11. lipnja na poligonu HKoV-a "Eugen Kvaternik" kod Slunja. Na prošlogodišnjoj vježbi stožerni je dio održan u Zagrebu, u Simulacijskom središtu, a ove je godine proces donošenja odluka prebačen na teren pa je vježba dobila na realnosti, dinamici i izazovnosti. Scenarij je bio dodatno nepredvidiv, a uporabljeno je više teških oružnih sredstava, u prvom je planu bilo 10 hrvatskih i 4 slovenskih oklopnih vozila Patria, te 12 američkih oklopnjaka Stryker. Bilo je više od 1000 sudionika: 700 vojnika i oko 300 ljudi u potpori vježbe. Obućne skupine sastojale su se od pripadnika OSRH (jedna satnija i stožer bojne 1. mehanizirane bojne Tigrovi iz GMTBR) američkih OS (satnija i stožer 1. bojne 2. konjičke pukovnije), te od pripadnika po jednog voda iz OS Albanije, Bosne i Hercegovine, Crne Gore i Slovenije. Iz Makedonije i Srbije stigli su časnici koji su u vježbi sudjelovali kao promatrači.

IZVRSNA ORGANIZACIJA

Na Slunju se mogla čuti buka američkih F-16 i hrvatskih Pilatusa PC-9

te helikoptera Mi-171 Sh. Za izvrsnu i detaljnu organizaciju zasluzni su ko-direktori vježbe, hrvatski brigadir Ivan Turkalj i njegov američki kolega brigadir Andrew Heppelmann, inače čelnik međunarodne divizije za obuku i direktor Odsjeka za obuku u Zapovjedništvu kopnenih snaga za Europu (USAREUR). Oni su bili glavni predstavnici organizatora, OSRH i USAREUR-a.

Novinarska ekipa Hrvatskog vojnika posjetila je slunjski poligon 5. lipnja, kada je počeo završni i najbitniji dio vježbe. Glavnina događaja taj se dan odigravala na dijelu poligona zvanom Božići. Prva kontrolna točka bila je na makadamu koji vodi prema Božićima sa strogom multinacionalnom kontrolom, američkim, bosanskohercegovačkim i hrvatskim vojnikom. Provjera, a onda prolaz. Naišme, nikada se ne zna je li dolazak novinara možda dio scenarija vježbe. Prolaz nam je, uz akreditacije, omogućila oznaka Out of Play na vozilu, što znači da smo za sudionike nevidljivi, ne postojimo. Prošavši nekoliko takvih točaka, morali smo stati prije konačnog cilja. Sve su

Američki brigadir Andrew Heppelmann ističe da je poligon "Eugen Kvaternik" vjerojatno jedan od najzahtjevnijih u Europi, zbog brdovitog terena i tla kojim se teško kretati pa je izvanredan za razvoj vojničkih vještina

zatvorile Patrije i Strykeri, provodeći operaciju osiguranja područja u 360 stupnjeva. Uz oklopnjake sa strojnica cama kalibra 12,7, u tišini, pozorno gledajući glavnu i prilaznu cestu, te okolicu, s uperenim puškama stoje ili leže vojnici s raznim zastavama na odorama i ozbiljnim izrazima lica. Neprijatelj može naletjeti u svakom trenutku i nanijeti udarac koji im može dodijeliti novu, nepoželjnu ulogu u scenariju vježbe, ulogu koju Amerikanci zovu *dead guy*. Dodatak atmosferi daju gusta vegetacija uz cestu, sumorna kiša i duboko blato. Ipak, nevidljivi smo, zato i uspijevamo doći do Božića, gdje je pista i helikoptersko sletište. Tamo je cilj aktualne akcije, improvizirano naselje. Što će se dogoditi još ne znamo.

Uspijevamo razgovarati s brigadircima Turkaljem i Heppelmannom, koji nadgledaju vježbu. Turkalj je dobio zadaču provedbe ove kompleksne međunarodne vježbe i odlično radi u timu s Heppelmannom. Obojica

PREZENTACIJA VJEŽBE ZA NAJVISE UZVANIKE

Prezentaciji vježbe održanoj 6. lipnja nazočili su ministar obrane RH Ante Kotromanović, zapovjednik Američke kopnene vojske u Europi (USAREUR) general-pukovnik Mark P. Hertling, načelnici glavnih stožera oružanih snaga, Republike Hrvatske (general-pukovnik Drago Lovrić), Albanije (general-bojnik Xhemal Gjunkshi), Crne Gore (viceadmiral Dragan Samardžić) i Makedonije (general-bojnik Gorančko Koteski), pomoćnik ministra obrane RH Dragan Lozančić, zapovjednik HKoV-a general-bojnik Dragutin Repinc, zapovjednik HRZ-a i PZO-a brigadni general Dražen Šurić, predstavnici oružanih snaga zemalja koje su sudjelovale u vježbi, raznih ustrojbenih cjelina MORH-a, i OSRH, predstavnici Vojnodiplomatskog zbora i drugi gosti. Prezentacija je započela uvodnim brifingom, a uslijedio je terenski prikaz vojne akcije koja je dio scenarija vježbe. Prikazana akcija uključivala je pripadnike oružanih snaga svih sudionica, uz uporabu borbeno-oklopnih vozila oružanih snaga Hrvatske, SAD i Slovenije, te američkog borbenog aviona tipa F-16. U izjavi za medije nakon prezentacije, ministar Kotromanović je, pohvalivši sve sudionike, istaknuo da je Immediate Response

2012 dobro pripremljena i provedena. Najavio je održavanje sličnih vježbi u organizaciji OSRH, te da će njihovo težište biti na što više zajedničkog treninga sa savezničkim i partnerskim zemljama jer je izvrsno kad se iskustva oružanih snaga različitih zemalja izmjenjuju, zaključio je ministar. General-pukovnik Hertling misli da je ujedinjavanje ljudstva i tehnike različitih OS u jednoj operaciji vrlo zahtjevno. Usporedivši vježbu s prošlogodišnjom, rekao

je da je ovogodišnji Immediate Response kompleksniji u svim segmentima. Naročito ga je impresionirala razina interoperabilnosti i komunikacije sudionika vježbe. General Lovrić istaknuo je da je vježba pokazala visok stupanj pripremljenosti pripadnika OSRH, ali i saveznika te partnera. Immediate Response je bitan zbog procedura koje se primjenjuju u međunarodnim operacijama, ali i onih koje bismo primjenjivali u obrani nacionalnog teritorija.

Slijedeće će se godine vježba Immediate Response provoditi isključivo u Simulacijskom središtu, bit će računalno podržana i na stožernoj razini

SCENARIJ

Vježba se provodila prema izmišljenom i detaljno razrađenom scenariju koji je sadržajno vezan za provedbu COIN (protupobunjeničkih) operacija. Tijek scenarija zahtijevao je uporabu sljedećih tehnika, taktika i postupaka:

- bliska zračna potpora navođena od Združene taktičke zračne kontrole
- borba protiv improviziranih eksplozivnih naprava
- ophodnja u naseljenom području
- prepad
- zasjeda
- izvlačenje ozlijeđenih
- medicinska evakuacija helikopterom
- proces vojnog donošenja odluke
- nadzor i kontrola provedbe operacija

ističu važnost koju ima Immediate Response, ne samo za interoperabilnost i izmjenu iskustava, savezničkih i partnerskih vojnika i postrojbi, nego i za promociju suradnje u ovom dijelu Europe. Američki brigadir ističe da je ovaj poligon vjerojatno jedan od najzahtjevnijih u Europi, zbog brdovitog terena i tla kojim se teško kretati pa je izvanredan za razvoj vojničkih vještina.

ZAHTJEVNOST VJEŽBE

Uskoro su počeli stizati oklopnjaci s okolnih položaja a iza njih se kreću vojnici prema improviziranom selu. Na cesti uz selo su barikade. Čuje se

pucnjava. Saveznički vojnici su napadnuti iz sela i okoline. Napadaju ih igrači uloga koji su također vješti profesionalni vojnici. Napadnutima nije lako. Za rješavanje situacije treba vremena i pojačanja. Uskoro dolazi još vozila, a iz okolnog gustišta, s raznih strana, izranja još vojnika. Uskoro dolijeće i F-16 iz Aviona. Koliko je sve trajalo, nismo sigurni iako smo "selo" odlično vidjeli s našeg povišena položaja. Kad se sve stišalo, na naš položaj stiže bojnik Romeo Horvat iz Tigrova, čelnik hrvatskih postrojbi na terenu. Vrijeme je za prvu raščlambu. Objašnjava nam vježbu. "Naši obavještajci javili su nam da se u selu Jevlak, zabarakadiralo 30

Osobita pozornost u pripremi vježbe posvećena je zaštiti okoliša na poligonu "Eugen Kvaternik". Prijе vježbe uzeti su uzorci tla s više lokacija na kojima su provedene vježbовne aktivnosti i predani na analizu. Ponovljeno je to nakon vježbe, na kojoj nije korišteno bojno strelijevo

arijanskih vojnika iz skupine koja nas je prethodno napala i koju smo natjerali u bijeg. Dobili smo zadaću staviti selo pod kontrolu i otvoriti sve komunikacije, te vratiti stabilnost području." Uspjeli smo", prepričava nam scenarij bojnik Horvat. Bio je u vježbi i prošle godine, i slaže se da je ovogodišnja zahtjevnia. "Imali smo na terenu razinu satnije, a sada bojne. Bojna vodi kompletну operaciju, a sada ste na djelu vidjeli dvije satnije", kaže, dodajući da je najbitnije da su sve veze funkcionalne i da su svi znali koja im je zadaća. I mali dio vježbe koju smo vidjeli bio je dovoljan da nam potvrdi da je glavna odlika vježbe Immediate Response u iskustvima koja može donijeti dobro isplanirana i provedena, ozbiljna terenska simulacija. ■

GENERAL REPINČ ODLIKOVAN LEGIJOM ZA ZASLUGE

Zapovjedniku HKoV-a general-bojniku Dragutinu Repincu je tijekom prezentacije vježbe Immediate Response 2012 uručeno američko odlikovanje Legion of Merit (Legija za zasluge). Odlikovanje mu je dodijelio američki predsjednik Barack Obama zbog doprinosa u povećanju interoperabilnosti i kapaciteta HKoV-a u aktivnostima NATO-a i ISAF-a te drugih zasluga. Uručio mu ga je zapovjednik Američke kopnene vojske u Europi (USAREUR) general-pukovnik Mark P. Hertling. "Ovo nije priznanje meni, nego svim pripadnicima OSRH i HKoV-a na svemu onome što rade u operacijama u Hrvatskoj i diljem svijeta", rekao je general Repinc zahvalivši na odlikovanju.

POSJET SLOVENSKOM MINISTARSTVU OBRANE

U službenom posjetu Ministarstvu obrane Republike Slovenije boravio je 12. lipnja ministar obrane Ante Kotromanović gdje se susreo sa slovenskim ministrom Alešom Hojsom.

Tijekom susreta potvrđena je vrlo visoka razina bilateralne suradnje dviju zemalja, a što pokazuju i godišnji programi suradnje sa širokim spektrom aktivnosti, između ostalog i zajedničko sudjelovanje na vojnim vježbama. Dvojica ministara razgovarali su i o regionalnoj suradnji, pri čemu je istaknuto da su i Hrvatska i Slovenija vrlo aktivne u nekoliko regionalnih inicijativa. Ministar Kotromanović istaknuo je prijateljstvo i partnerstvo dviju zemalja te naglasio da je ove godine predviđena 41 zajednička vojna aktivnost. Slovenski je ministar izrazio želju za suradnjom i na području zrakoplovne medicine, pri čemu bi piloti slovenskog zrakoplovstva obavljali liječničke preglede u hrvatskom Zavodu za zrakoplovnu medicinu. Razmijenjena su i iskustva o sudjelovanju u mirovnim misijama i operacijama, s naglaskom na važnosti operacije KFOR na Kosovu za stabilnost i mir u regiji. Istaknuta je i uspješna suradnja u operaciji ISAF u Afganistanu gdje djeluju zajednički mentori u Školi vojne policije u Kabulu, a slovenski je ministar istaknuo da Slovenija ostaje predana Lisabonskom spora-

zumu. NATO samit u Chicagu ocijenjen je uspješnim te su se ministri složili da je tom prilikom poslana snažna poruka jedinstva saveznika u pogledu misije ISAF te tamošnje uloge NATO saveza nakon 2014. godine. Razgovaralo se o mogućnostima suradnje i uporabi zajedničkih kapaciteta unutar NATO koncepta Pametne obrane, a ministar Kotromanović je istaknuo da imamo niz zajedničkih projekata koje u budućnosti možemo razvijati kako bismo održali postojeće kapacitete i istodobno uštedjeli proračunska sredstva. Jedan je od njih, rekao je ministar Kotromanović, suradnja prilikom nadgledanja i zaštite morske granice na Jadranskom moru. Na kraju se zahvalio na prijemu ministru Hojsu, istaknuvši kako očekuje i u budućnosti nastavak do sada izuzetno uspješne suradnje. Hrvatski je ministar obišao i vojarnu Franca Rozmana Staneta gdje se upoznao s pripadnicima 1. brigade slovenske vojske i 17. bojne Vojne policije, te s predstavnicima slovenskog parlamentarnog Odbora za obranu.

OJI

Doministar za mornaricu SAD-a Ray Mabus u MORH-u

Ministar obrane Ante Kotromanović primio je 11. lipnja doministra obrane za mornaricu SAD-a, Raya Mabusa. Tijekom susreta potvrđeni su dobri bilateralni odnosi dviju zemalja, a razgovaralo se o proteklom NATO samitu u Chicagu, konceptu Pametne obrane i njegovoj primjeni, bilateralnoj i multilateralnoj suradnji na području pomorske sigurnosti, novoj američkoj obrambenoj strategiji i dr. Ministar Kotromanović izrazio je osobitu zahvalnost SAD-u na snažnoj potpori razvijanju hrvatskih sposobnosti te je istaknuto da suradnja na području sigurnosti i obrane, odnosno suradnja na području vojne izobrazbe, obuke i opremanja zauzima jedno od središnjih mjestra

te ima veliko značenje za ukupne bilateralne odnose Hrvatske i SAD-a. Kao primjere dobre suradnje istaknuto je remont zapovjednog broda 6. flote Ratne mornarice SAD-a "USS Mount Whitney", u brodogradilištu "Viktor Lenac" u Rijeci te nedavno održanu vojnu vježbu Immediate Response. Osvrnuo se i na nedavno održani NATO samit u Chicagu pa je uz čestitke na uspješnoj organizaciji, istaknuo da je i ovaj samit potvrdio nezamjenjivu ulogu NATO saveza u održavanju sigurnosti. U Chicagu je jasno potvrđena predanost saveznika revitalizaciji Saveza kao i težnjama razvijanja sposobnosti potrebnih za odgovor na sigurnosne izazove 21. stoljeća. Po-

tvrđeni su novi modeli i koncepti za održavanje potrebnih sposobnosti u uvjetima finansijske krize, pri čemu Hrvatska kao mala država ima velika očekivanja od koncepta Pametne obrane. Odabrali smo sudjelovati u šest projekata iz prve skupine projekata Pametne obrane i već sada se aktivno radi na nekim od njih, kao što je npr. zajednička hrvatsko-češka obuka helikopterskih mentorskih timova. Hrvatski ministar posebno je naglasio zadovoljstvo jasnim konsenzusom saveznika oko proširenja Saveza, te naveo kako u potpunosti dijelimo izražene stavove SAD-a o sljedećem samitu kao prilici za nastavak procesa proširenja. Doministar Ray Mabus istaknuo je da SAD u svojoj novoj nacionalnoj obrambenoj strategiji stavlja fokus na regiju Pacifika, gdje planiraju prebaciti 60% svojih pomorskih snaga. No bez obzira na novu politiku fokusiranja na taj dio svijeta, SAD će i dalje u svojoj politici imati naglasak na europskim partnerima, odnosno oni, uključivši i Hrvatsku, zauzimaju i dalje vrlo važno mjesto. Naglasio je da je partnerstvo dviju vlada na području obrane vrlo snažno, a angažman RH u misiji ISAF u Afganistanu ali i u drugim mirovnim misijama i operacijama istaknuo kao dokaz kompetentnosti Oružanih snaga i Vlade RH. Ocenjeno je da doprinos i participacija OSRH u misiji ISAF u Afganistanu snažno pridonosi uspješnosti same misije. U pogledu sljedećeg NATO samita i procesa proširenja Saveza, američki doministar Ray Mabus istaknuo je da očekuje asistenciju Republike Hrvatske, odnosno pomoći zemljama u regiji kojima su cilj euroatlantske integracije.

OJI

Svemirka MIOČIĆ, snimio Josip KOPI

"Ovo je jedan od niza sporazuma koje Ministarstvo obrane RH ima sa susjedima u regiji", naglasio je ministar obrane Ante Kotromanović te dodao kako Hrvatska snažno podupire integritet i nedjeljivost kosovskog teritorija. "Vjerujemo da je uloga Europske unije, NATO-a i međunarodne zajednice u Republici Kosovo ključna kako bi se učvrstila njezina europska orientacija i ostvarila perspektiva članstva u Uniji". Ministar Agim Čeku zahvalio je na potpori koje OSRH pružaju sudjelovanjem u NATO misiji KFOR na Kosovu

POTPISAN Memorandum o razumijevanju

Ministar obrane RH Ante Kotromanović primio je 15. lipnja u službeni posjet izaslanstvo Kosovskih sigurnosnih snaga, predvođeno ministrom Agimom Čekuom tijekom kojeg je potpisani Memorandum o razumijevanju dvaju ministarstava.

Tim Sporazumom definirana su područja obrambene suradnje dviju republika kao što su tehničko-vojna suradnja, oblici školovanja pripadnika kosovskih oružanih snaga na Hrvatskom vojnom učilištu, posebice visokih vojnih časnika, obuka vojnih pilota, medicinska obuka, te obuka za pripremu sudjelovanja u međunarodnim vojnim operacijama. Sporazumom je predviđeno da radne skupina obaju ministarstava izrade plan o godišnjim aktivnostima na temelju kojega će se ostvarivati suradnja.

U izjavama za medije ministar Kotromanović izrazio je zadovoljstvo potpisanim Sporazumom kojim se određuju načela obrambeno-vojne suradnje dviju republika. „Ovo je jedan od niza sporazuma koje Ministarstvo obrane RH ima sa susjedima u regiji“, naglasio je ministar, te dodao kako Hrvatska snažno podupire integritet i nedjeljivost kosovskog teritorija. „Vjerujemo da je uloga Europske unije, NATO-a i međunarodne zajednice u Republici Kosovo ključna kako bi se učvrstili njezina europska orientacija i ostvarila perspektiva članstva u Uniji“. Istaknuo je također da Republika Hrvatska snažno podupire europsku budućnost Kosova, te smatra da je angažman EU od ključnog značenja za Kosovo. Zbog toga u Hrvatskoj snažno podupiremo razmještanje EULEX-a na cijelom teritoriju Kosova i napore kosovskih vlasti i EULEX-a u borbi protiv

Sporazumom su definirana područja obrambene suradnje dviju republika kao što su tehničko-vojna suradnja, oblici školovanja pripadnika kosovskih oružanih snaga na Hrvatskom vojnom učilištu, posebice visokih vojnih časnika, obuka vojnih pilota, medicinska obuka, te obuka za pripremu sudjelovanja u međunarodnim vojnim operacijama

organiziranog kriminala, korupcije, krijumčarenja i traffickinga na svim razinama, zaključio je Kotromanović, najavivši uskoro uzvratni posjet Republici Kosovo i Zapovjedništvu KFOR-a.

Ministar Agim Čeku u svom obraćanju zahvalio je kolegi Kotromanoviću na prijamu, a posebice na potpori koje Oružane snage RH pružaju sudjelovanjem u NATO misiji KFOR na Kosovu. Izrazio je veliko zadovoljstvo što će Kosovske sigurnosne snage i Oružane snage RH surađivati na profesionalan način čemu je težio u svojoj dugogodišnjoj karijeri, i kao brigadir Hrvat-

U Hrvatskoj snažno podupiremo razmještanje EULEX-a na cijelom teritoriju Kosova i napore kosovskih vlasti i EULEX-a u borbi protiv organiziranog kriminala, korupcije, krijumčarenja i traffickinga, istaknuo je ministar Kotromanović

ske vojske, i danas kada vodi Kosovske sigurnosne snage. Dodao je da Republika Kosovo smatra Republiku Hrvatsku liderom u regiji, kako na političkom i vojnom tako i na kulturnom, odnosno društvenom planu u cjelini. Ocjijenio je da sudjelovanjem u misiji KFOR Republika Hrvatska i njezine Oružane snage daju veliki doprinos stabilizaciji stanja na Kosovu i izgradnji kosovskih državnih institucija.

Oružane snage Republike Hrvatske u mirovnoj operaciji NATO-a na Kosovu (Kosovo Force - KFOR) sudjeluju od srpnja 2008. u skladu s Odlukom Hrvatskog sabora, kada je upućen prvi kontingent od 20 pripadnika OS RH i dva transportna helikoptera Mi-171 Sh. Trenutačno je u misiji deveti kontingent na rotacijskoj osnovi od četiri mjeseca. Misija KFOR je prva NATO operacija na području Balkana u kojoj sudjeluju hrvatski vojnici s vlastitom zračnom transportnom komponentom. Temeljna zadaća im je prevoženje osoba i tereta. ■

KONFERENCIJA

Davor PETEK, snimio Josip KOPI

KONFERENCIJA JE REZULTIRALA STVARANJEM VELIKE BAZE OBUĆNIH KAPACITETA KOJI ĆE U BUDUĆNOSTI BITI DOSTUPNI I NAŠIM VOJNICIMA I DOČASNICIMA RADI DALJNJEGR PROFESIONALNOG RAZVOJA ILI PROVEDBI SPECIFIČNIH VRSTA OBUKE ZA SUDJELOVANJA U MEĐUNARODNIM VOJNIM OPERACIJAMA

Konferencija prvih dočasnika KOPNENIH VOJSKI EUROPE

Trideset sedam zemalja, tri NATO zapovjedništva (ACO, JFC HQ BS, JFC HQ N), tri zapovjedništva snaga Sjedinjenih Američkih Dražava za Evropu (USAREUR, EUCOM, USAFEUR), te Zapovjedništvo ISAF-a i Afganistanske vojske (ANA), brojke su koje govore o veličini i važnosti 6. konferencije prvih dočasnika kopnenih vojski Europe (CEANCO), održanoj od 4. do 7. lipnja u Zagrebu. Zajednički su je organizale Hrvatska kopnena vojska i USAREUR, a tematika je bila mogućnosti zajedničke obuke i uporaba nacionalnih obućnih kapaciteta otvorenih za ostale zemlje sudionice. Sudionici su imali priliku saslušati izlaganja impresivnog niza izlagača koji su ponudili svoje nacionalne ali i NATO kapacitete za potrebe zajedničke obuke i izobrazbe vojnika i do-

Tijekom konferencije organiziran je posjet međunarodnoj vojnoj vježbi Immediate Response 12, na vojnom poligonu "Eugen Kvaternik" Slunj, gdje su nakon prikaza obuke i vježbe, sudionici imali priliku razgovarati s vojnicima i dočasnicima u vježbi te se susresti sa svojim nacionalnim postrojbama koje se obučavaju u sklopu vježbe. Drugog dana konferencije sudionici su posjetili

časnika. Predstavljene su inicijative baltičkih zemalja, zemalja u regiji, NATO škole, Združenog zapovjedništva snaga NATO-a u Brunssumu, Kanadskih oružanih snaga, i mnogih drugih. Razmijenjena su iskustva u raznim oblicima obuke i izobrazbe te uspostavljeni kontakti potrebni za daljnji razvoj i suradnju. Tijekom konferencije organiziran je posjet međunarodnoj vojnoj vježbi Immediate Response 12, na vojnom poligonu "Eugen Kvaternik" Slunj, gdje su nakon prikaza obuke i vježbe, sudionici imali priliku razgovarati s vojnicima i dočasnicima u vježbi te se susresti sa svojim nacionalnim postrojbama koje se obučavaju u sklopu vježbe. Drugog dana konferencije sudionici su posjetili

Hrvatski sabor gdje im se obratio predsjednik saborskog Odbora za obranu Tomislav Ivić.

Na kraju konferencije obratili su se zapovjednik i prvi dočasnik Hrvatske kopnene vojske i zapovjednik i prvi dočasnik USAREUR-a, koji su još jednom naglasili važnost i ulogu dočasnika u modernim vojskama i izazovima s kojima se susreću vojnici u svakodnevnom radu i vojnim operacijama.

Konferencija je rezultirala stvaranjem velike baze obućnih kapaciteta koji će u budućnosti biti dostupni i našim vojnicima i dočasnicima radi daljnje gr profesionalnog razvoja ili provedbi specifičnih vrsta obuke za potrebe sudjelovanja u međunarodnim vojnim operacijama. ■

Uspjesi koje ostvarujemo na bojišnicama posljedica su upravo takve, bliske i dobre suradnje, a jedan od načina njezina poticanja jest i ova konferencija u Zagrebu

Lada PULJIZEVIĆ, snimio Josip KOPI

RAZGOVOR

David Davenport,
prvi dočasnik USAREUR-a

Uloga dočasnika u suvremenim kopnenim vojskama mijenja se gotovo iz dana u dan. Njihova je temeljna uloga biti glavni obučavatelji vojnika, pogotovo za pojedinačne zadaće, te time podupiru zajedničku zadaću i borbenu zadaću. Također, dočasnici su odgovorni za stegu, i dužnost im je voditi računa o tome da se vojnici pridržavaju svih propisanih standarda, kako u ponašanju tako i u obuci. Konačno, dočasnici su i glavni komunikatori, i oni trebaju do svakog vojnika moći prenijeti jasnu poruku o glavnoj svrsi i zadaćama...

SLUŠAJTE SVOJE DOČASNIKE!

Nakon Mađarske, Nizozemske, Poljske i Njemačke, konferencija prvih dočasnika kopnenih vojski Europe održana je u Zagrebu i okupila je 60 sudionika i izaslanstva iz 38 zemalja. O ulozi dočasnika u današnjim kopnenim vojskama i njihovoj međusobnoj suradnji, o USAREUR-u kao i o mogućnostima koju pružaju internetske društvene mreže u komunikaciji između vojne i civilne zajednice razgovarali smo s prvim

dočasnikom USAREUR-a, časničkim namjesnikom Davidom Davenportom.

Svoju vojnu karijeru započeli ste 1982. godine. Kako se ona razvijala do danas kada ste na mjestu prvog dočasnika USA-REUR-a?

Počeo sam kao mladi vojnik, pješak-izvidnik, bilo je to 1982. godine i ta karijera, eto, traje do danas, kada

Velika je čast biti prvi dočasnik USAREUR-a. Time ne samo da sam dobio priliku voditi američke vojнике, nego i vojнике 51 naciјe-prijateljice

imam čin časničkog namjesnika. Od trenutka kad sam dobio čin časničkog namjesnika imao sam prilike voditi postrojbe različitih veličina, od bojne, brigade pa do divizije. Tijekom tog puta trebao sam mnogo puta pokazati svoju sposobnost vođenja, kao i razumijevanje za način na koji vojska funkcioniра, i to je vjerojatno bilo presudno da bih došao do ovog mjesto, mesta prvog dočasnika USAREUR-a.

S prvim dočasnikom HKoV-a, časničkim namjesnikom Dominikom Banom kojeg smatram osobnim prijateljem i vojnim vođom, u ovih nekoliko tjedana uspio sam razmijeniti mnoge dobre ideje

RAZGOVOR

Što za vas osobno znači biti prvi dočasnik USAREUR-a?

Za mene je, prije svega, velika čast biti prvi dočasnik USAREUR-a. Time ne samo da sam dobio priliku voditi američke vojnike, nego i vojnike 51 nacije-prijateljice, a posebno me raduje što sam dobio i mogućnost davati svoje savjete oko vođenja obuke i brige o vojnicima.

Zapovjednik USAREUR-a, general-pukovnik Mark Hertling je u lipnju 2011., u razgovoru za Hrvatski vojnik, najavio proces transformacije USAREUR-a.

Kako taj proces napreduje?

Uvijek je lijepo govoriti o mom vojnom prijatelju, generalu Hertlingu. Transformacija za sada teče prema planu, a procesom transformacije koristimo se kao prilikom da USAREUR pripremimo za nadolazeće vrijeme i izazove koji su pred nama.

U jednom dijelu vaša se službeno komunikacija odvija putem bloga (www.eur.army.mil/leaders/csm/) i FaceBooka (www.facebook.com/USAREURCSM).

Koliko važnim smatrate taj oblik komunikacije?

Prije svega, društveni mediji i internetske društvene mreže su izuzetno važne. To je način na koji većina naših mladih vojnika međusobno komunicira. Osobno mogu doći na samo jedan događaj kao što je ova konferencija, ali putem FaceBooka, Twitera ili bloga, mogu svoju poruku i razmišljanja uputiti mnogo većem broju vojnika nego što ih može stati u bilo koju konferencijsku salu. I zato, koristeći se društvenim medijima i zahvaljujući baš njima, mogu putovati cijelom svijetom i biti bilo gdje. Osim toga, društvene mreže pomažu i da obitelji američkih vojnika vide i saznaju koliko mi naporno radimo i koliko se brinemo o njima, a to je važno.

Društveni mediji i internetske društvene mreže su izuzetno važne. To je način na koji većina naših mladih vojnika međusobno komunicira. Osobno mogu doći na samo jedan događaj kao što je ova konferencija, ali putem FaceBooka, Twitera ili bloga, mogu svoju poruku i razmišljanja uputiti mnogo većem broju vojnika nego što ih može stati u bilo koju konferencijsku salu. Koristeći se društvenim medijima i zahvaljujući njima mogu putovati cijelom svijetom i biti bilo gdje. Osim toga, društvene mreže pomažu i da obitelji američkih vojnika vide i saznaju koliko mi naporno radimo i koliko se brinemo o njima, a to je važno.

Koje su prednosti a koji nedostaci komunikacije između vojne i civilne zajednice posredstvom internetskih društvenih mreža?

Nekorištenje društvenih medija znalo bi ne iskoristiti dobru mogućnost komunikacije s vojnicima i njihovim obiteljima. Društveni mediji su u tom smislu vrlo korisni, no pritom, naravno, moramo biti i pažljivi kako njihovom uporabom ne bismo ugrozili operativnu sigurnost.

Kolika je važnost dočasnika u suvremenim kopnenim vojskama i koje su njihove zadaće?

Mislim da je to odlično pitanje, jer se uloga dočasnika, u suvremenim kopnenim vojskama, mijenja gotovo iz dana u dan. Njihova temeljna uloga jest da budu glavni obučavatelji vojnika, pogotovo za pojedinačne zadaće, te time podupiru zajedničku zadaću i borbenu zadaću. Također, dočasnici su odgovorni za stegu i dužnost im je

Moja prva poruka vojnicima jest – slušajte svoje dočasnike! Oni žele samo najbolje za vas, bilo u obuci, bilo u stezi. A poruka dočasnicima jest da to što imaju svoj čin ne znači da imaju pravo prestati učiti. Da bi ostao profesionalac, moraš nastaviti učiti i usavršavati se u svom zanatu – a za dočasnike to se odnosi na široku lepezu znanja, od vođenja do obuke.

voditi računa o tome da se vojnici pridržavaju svih propisanih standarda, kako u ponašanju tako i u obuci. Konačno, dočasnici su i glavni komunikatori, i oni trebaju do svakog vojnika moći prenijeti jasnu poruku o glavnoj svrsi i zadaćama. Uglavnom, to je velika razlika u odnosu na 1982. godinu i ulogu dočasnika u vrijeme kada sam ja počeo.

Kako ocjenjujete dosadašnju suradnju dočasnika raznih kopnenih vojski?

Suradnja je odlična, a plodovi te suradnje vidljivi su, recimo, i u Afganistanu gdje većina koalicijskih snaga dolazi iz Europe. Uspjesi koje ostvarujemo na bojišnicama posljedica su upravo takve, bliske i dobre suradnje, a jedan od načina njezina poticanja jest i ova konferencija u Zagrebu.

Kakve ste dojmove stekli o suradnji s dočasnicima HKoV-a?

Ovo je moj drugi posjet Hrvatskoj, ali osjećam se prihvaćenim kao da sam došao svojoj obitelji. Dojmovi su odlični. S prvim dočasnikom HKoV-a, časničkim namjesnikom Dominikom Banom kojeg smatram osobnim prijateljem i vojnim vođom, u ovih nekoliko tjedana uspio sam razmijeniti mnoge dobre ideje, i to ne samo o konferenciji već i o načinima na koje možemo ubuduće obučavati naše vojnike.

Koja je vaša poruka vojnicima i dočasnicima?

Moja prva poruka vojnicima jest – slušajte svoje dočasnike! Oni žele samo najbolje za vas, bilo u obuci, bilo u stezi. A poruka dočasnicima jest da to što imaju svoj čin ne znači da imaju pravo prestati učiti. Da bi ostao profesionalac,

moraš nastaviti učiti i usavršavati se u svom zanatu – a za dočasnike to se odnosi na široku lepezu znanja, od vođenja do obuke. ■

HVU "PETAR ZRINSKI"

ČASOPIS HRVATSKI VOJNIK DAJE ZASLUŽENU POZORNOST NAJBOLJIM POLAZNICIMA SVIH RAZINA IZOBRAZBE U NAJVVIŠOJ HRVATSKOJ VOJNO-ŠKOLSKOJ USTANOVİ. NJIH SEDMORICA ISTAKNUTI SU MEĐU 376 POLAZNIKA I POLAZNICA KOJI SU PROŠLI IZOBRAZBU...

NOVA SNAGA ZA PROSPERITET OSRH

U povodu završetka još jedne školske godine na Hrvatskom vojnem učilištu "Petar Zrinski", časopis *Hrvatski vojnik* daje zaslужenu pozornost najboljim polaznicima svih razina izobrazbe u najvišoj hrvatskoj vojno-školskoj ustanovi. Njih sedmorica istaknuti su među 376 polaznika i polaznica koji su prošli izobrazbu. Oni nisu brojka, niti imenovanje služi samo njima. Ono je doprinos tradiciji prepoznavanja najboljih, poticanju pozitivnog natjecanja, te stvaranju motivacijskog radnog okružja, u kojem svatko može biti još bolji. "Proglašavanjem najboljih polaznika pozivamo na izvrsnost, jer mi smo specifična

organizacija u kojoj se prosječni rezultati ne smatraju dostatnima", ističe o.d. ravnatelj HVU-a brigadni general Slaven Zdilar. No, pohvale idu svima koji su uspjeli završiti zahtjevnu i često napornu izobrazbu. "Oni su nova snaga nužna za daljnji prosperitet naših Oružanih snaga. Šaljemo im poruku da su istinske ljudske i profesionalne vrijednosti uvijek na cijeni, potičemo ih i nagrađujemo" rekao je brigadni general Zdilar, dodajući da je njihov uspjeh i uspjeh nastavnika, jer je u njega utkano mnogo sati zajedničkog truda i zalaganja.

U školskoj godini 2011./2012. kroz razne oblike izobrazbe na Hrvatskom vojnom učilištu prošlo je 376 polaznika. Najviše, njih 113, pohađalo je Temeljnu časničku izobrazbu

HVU "PETAR ZRINSKI"

Koje su glavne promjene u odnosu na prošlu godinu u ustroju katedri i nastavnom programu?

U 20 godina školovanja i obuke za potrebe OSRH i MORH -a, školovano je više od 30 000 polaznika. Od toga smo školovali 255 polaznika partnerskih i prijateljskih, stranih zemalja – Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Makedonije, Slovenije, Njemačke, Ukrajine i Francuske. Tako postavljeni ciljevi školovanja, različite razine školovanja časnika i dočasnika i ostalog vojnog osoblja za nastavnike u jednoj školskoj godini znači provedbo oko 27 000 nastavnih sati. Ponosni smo na ostvarene rezultate i postignuća. Postoje relevantni podaci koji pokazuju da časnici i dočasnici školovani na HVU, prema svim pokazateljima, vrlo uspješno i profesionalno izvršavaju svoje zadaće, kako u zemlji tako i u inozemstvu. To je za HVU najviše priznanje, a posebno nastavnicima, instrukturima i polaznicima koji su dio tog složenog procesa.

U kojoj je fazi povezivanje HVU-a sa civilnom sveučilišnom zajednicom?

Svesni smo da se danas od vojnika očekuje, da osim nadogradnje vojnih vještina, svakodnevno razvija i sposobnost kritičkog promišljanja i prosuđivanja te da imaju čvrsto akademsko uporište za razvijanje upravljačkih vještina, multikulturalnu osjetljivost i komunikacijske vještine. Prijetnje i izazovi se konstantno mijenjaju. U procesu izobrazbe neizbjegno je koristiti se novim modernim metodama, tehnikama, postupcima i literaturom s ciljem stalnog podizanja razine kvalitete izobrazbe. Imperativ je omogućiti vojnicima da „učionicom“ i praktičnim vježbama dostignu realno, složeno, kompleksno okružje na „bojištu“. Želimo

brigadni general Slaven Zdilar, o.d. ravnatelja HVU-a

da naši polaznici uče kako postavljati pitanja i istraživati jer smatram da u nastavi znanje mora biti autoritet. Globalni trend u školovanju jest povezivanje i mobilnost studenata i nastavnika, iako je vojno školovanje u nacionalnoj domeni. Kako bismo sa što manjim proračunskim sredstavima udružili znanje, sposobnosti i vještine svih sudionika sigurnosno-obrambenog okružja, nužno je osigurati zajedničku kvalitetnu civilno-vojnu izobrazbu i obuku povezivanjem s civilnom akademskom zajednicom. Od nastavnika i instruktora se očekuje da i nadalje usavršavaju svoja znanja i sposobnosti, da budu kreativni i otvoreni za nove ideje, rasprave, da nastave dvosmjernu komunikaciju s polaznicima i da kontinuirano istražuju svijet civilno-vojne izobrazbe, osmislite Tečajeve na daljinu te potiču polaznike na cijeloživotno učenje jer bez stručnih ljudi nema znanja ni kvalitetne izobrazbe. Samo stručnim i profesionalnim kadrovima ostvarivat ćemo suvremene projekte izobrazbe.

Koje se promjene očekuju u školskoj godini 2012/2013, a tiču se ustroja, nastave, polaznika i infrastrukture na HVU?

Naše je geslo – Znanjem u budućnost. Budućnost ima onaj tko ulaže u znanje, u njemu je naša snaga i izvjesna budućnost. Ulagat ćemo u ljude i njihov profesionalni razvoj jer bez stručnih ljudi nema znanja ni kvalitetne izobrazbe. Stručnim, profesionalnim i kompetentnim kadrovima ostvarivat ćemo suvremene projekte izobrazbe. Cilj nam je razviti nove civilno-vojne programe izobrazbe usmjerene prema novim sposobnostima, te stvaranju prepostavki za mogućnost izbora nastavnog osoblja u nastavu i znanstveno-nastavna zvanja i akreditirati naše programe i time još više jačati naš intelektualni kapital. Daljnji razvoj Hrvatskog vojnog učilišta je logičan, opravdan i neupitan. Želimo da HVU "Petar Zrinski" postane visokoobrazovna i znanstveno-istraživačka vojna ustanova, nacionalno i internacionalno vrednovana i usmjerena na vojnoobrambene sadržaje. Unaprijedit ćemo proces školovanja koji bi morao biti i formalno pravno kompatibilan hrvatskoj sveučilišnoj zajednici.

BOJNIK DARKO DUHOVIĆ, ZAPOVJEDNO-STOŽERNA ŠKOLA "BLAGO ZADRO"

Na izobrazbu u ZŠŠ krenuo sam nakon tri godine nastavnika iskustva na Katedri taktike gdje sam uglavnom držao nastavu na Naprednoj časničkoj izobrazbi i Višokoj dočasničkoj školi. Očekivao sam da će mi škola omogućiti više znanja koje ću, ako nastavim s vojnonastavnim poslovima, moći poslijepot primijeniti i na drugim razinama podučavanja. Polaznici prijašnjih generacija i nastavnici govorili su mi da je izobrazba na ZŠŠ-u neprocjenjivo iskustvo. Bili su potpuno u pravu. Ovo je školovanje zaista ispunilo sva moja očekivanja, a i više od toga. Korist koje školovanje donosi u karijernom razvoju je možda i najmanje važno, ali svakako ne i zanemarivo. Osim znanja koje sam stekao, vrijedno je poznanstvo s kolegama i prijateljima iz ove generacije, te nastavnicima koji su nas pratili u izobrazbi.

NAREDNIK ROBERT ZURAK, NA-PREDNA DOČASNIČKA IZOBRAZBA

Najboljeg polaznika odabiru polaznici i instruktori. Meni i mojoj postrojbi, bojni Pauci, Gardijske motorizirane brigade, veliko je to priznanje jer je naraštaj sastavljen većinom od iskusnih dočasnika koji su u sustavu više od 17 godina. Velika razina stručnog znanja, iskustva kolega i instruktora postavilo je visoke standarde u radu i učenju i motiviralo svakog od nas na maksimum. Na visoke standarde izobrazbe naša skupina sastavljena od dočasnika iz svih grana i robova reagirala je zajednički. Svi smo aktivno sudjelovali u učenju i međusobno se pomagali. Sva teorijska znanja koja smo usvojili tijekom školovanja uspješno su primijenjena u praksi na vojnom poligonu. Rezultat su usvojena nova znanja i vještine koje do sada nisam posjedovao, a neophodna su za uspješno obnašanje dužnosti.

SKUPNIK MIŠO JURIŠIĆ, TEMELJ-NA DOČASNIČKA IZOBRAZBA

I do osam sati nastave dnevno jednostavno vas prisili da se iz svakodnevne posla u postrojbi prilagodite školskoj klupi. Satovi tjelovježbe napune baterije i tako se nastava lakše prati. Specijalistički dio puno znači. Kada dolazite iz specifične postrojbe, Počasno-zaštitne bojne, stečena znanja i iskustva iz predmeta kao što su pješačko naoružanje i taktika pješaštva su neprocjenjiva. U svemu tome stručnost i predanost instruktora uvelike olakšava cijeli tijek školovanja. Kada vas kolege iz skupine predlože, kada vam instruktori daju svoje povjerenje i sve to potkrijepite ocjenama, onda ponosno i časno nosite titulu najboljeg polaznika. No, ona je i velika odgovornost. Svako sljedeće školovanje vam je prilika ali i obveza da opravdate svoj status i da budete još bolji.

Među 12 polaznika iz savezničkih i partnerskih zemalja, petorica su iz OS Bosne i Hercegovine, trojica iz Makedonije, dvojica iz Slovenije, te po jedan iz Crne Gore i Njemačke. Pohađali su Ratnu i Zapovjedno stožernu školu te Visoku dočasničku izobrazbu

STOŽERNI NAREDNIK DRAŽEN HORVAT, VISOKA DOČASNIČKA IZOBRAZBA

VDI nazivaju „ratnom školom“ za dočasnike i iznimna mi je čast biti najboljim polaznikom „krune“ školovanja dočasnika, gdje se obučavamo za najviše dužnosti unutar OSRH. Sretan sam što je školovanje pokazalo da ono što sam dosad radio u svojoj Gardijskoj oklopno-mehaniziranoj brigadi nije bilo uzalud. Dočasnici sam praktično oduvijek i prošao sam sve razine u postrojbama i školovanju. Prošao sam dosta i terenskog i stožernog rada i mogu reći da su oba zahtjevna na svoj način. Spomenuo bih i da je Visoka dočasnička izobrazba unutar HV-a poznata i izvan Hrvatske, nitko u susjednim državama nema školovanje takve razine i oblika. Škola je apsolutno opravdala svoj ugled i dodatno afirmirala ulogu dočasnika u OSRH.

VOJNIK DUJE VOLODER, KADET-PILOT

Ovo je za mene kraj petogodišnjeg razdoblja, školovanja na fakultetu i u Zemuniku. Sljedeći korak, nakon promocije, jest čin poručnika i dolazak u Divulje. Letjet ću u Eskadrili transportnih helikoptera. Bit će to velika promjena, naročito prijelaz iz Bella u Mi-8, što je velika razlika. Sreća je što imam mnogo iskusnih kolega, pilota i časnika, s kojima sam kontaktirao i tijekom školovanja i koji su nam svi mnogo pomogli. Vjerujem da neće biti problema. Časnička karijera u budućnosti? Treba ići polako, korak po korak. Sada je najvažnije le-tjeti...

NATPORUČNIK NINO GAKOVIĆ, NAPREDNA ČASNIČKA IZOBRAZBA

Ovo je vrlo intenzivno razdoblje za mene, izobrazbu završavam nekoliko mjeseci prije no što ću biti upućen na stožernu dužnost u misiju ISAF i dijelom se poklopila s preduputnom obukom. Kad usporedim naprednu s temeljnom časničkom izobrazbom, ono što je najvidljivije jest pozornost koja se u potonjoj pridaje intergranskom djelovanju, stožernim zadaćama i timskom radu. Mislim da je u cijelom sustavu vojnog školovanja najbitnije da se prate svjetski trendovi, promjene i tehnički te taktički razvoj struke. Svake se godine nešto promjeni. Iznimno sam zadovoljan suradnjom s kolegama, a biti najbolji, odlučuju nijanse. Izobrazba će mi svakako pomoći u napredovanju u karijeri, ali kao pilot na Pilatusu PC-9 i djetlatniku 93. zrakoplovne baze najbitnije mi je što više letjeti, volio bih da to bude u borbenom avionu.

SKUPNIK IVAN MILANOVIĆ, TEMELJNA ČASNIČKA IZOBRAZBA

U OSRH-u sam već dulje vremena, najviše kao protuminski ronitelj u Flotili HRM-a. U međuvremenu sam završio fakultet, te sam upućen na časničku izobrazbu. S obzirom na dosadašnje iskuštvo, prijelaz s dočasnicičkog na časničko mjesto neće mi biti problem, ali ću uz dosadašnji posao morati preuzeti i veću odgovornost. Naslov najboljeg polaznika neće promijeniti ništa u mom poslu, uvijek sam ga obavljao profesionalno pa će tako biti i nadalje. Mislim da će ovaj naraštaj TČI-a dati dosta kvalitetnih časnika, ne samo nas koji smo već otprije u OSRH, nego i ljudi koji su bili kadeti ili došli u školu iz civilstva. Sam sustav školovanja je dobar, jedino bih u praktični dio, u završnu taktičku vježbu skupine pješaštva, uklonio i sudjelovanje pješačkih vodova.

POMORSKI POLIGON ŽIRJE

MEĐURESORNA INTERGRANSKA VJEŽBA **JADRAN**

VJEŽBA "JADRAN 12" PROVEDENA JE NA TEMU SPREČAVANJA KRIJUMČARENJA LJUDI I DOBARA MOREM, AKTIVNOSTIMA KAO ŠTO SU KONTROLA RIBARICA, SPREČAVANJE KRIJUMČARENJA LJUDI I OPIJATA TE PROGON BRODA KOJI SE NIJE HTIO ZAUSTAVITI, AKCIJA TRAGANJA I SPAŠAVANJA TE SPREČAVANJE ONEČIŠĆENJA MORA I GAŠENJE POŽARA NA BRODU. PRIKAZANA JE DOBRA UVJEŽBANOST I KOORDINACIJA INSTITUCIJA KOJE SU ZADUŽENE ZA NADZOR I ZAŠТИTU PRAVA I INTERESA HRVATSKE NA MORU

Leida PARLOV, snimio Davor KIRIN

Vježbu su pratili predstavnici OSRH te drugih tijela državne uprave koja sudjeluju u zaštiti interesa na moru

VEŽBA

12

Na pomorskom poligonu Žirje 1. lipnja održana je međuresorna i integranska vježba Središnje koordinacije za nadzor i zaštitu prava i interesa na moru "Jadran 12", a cilj vježbe bila je provjera sposobnosti i učinkovitosti zajedničkog djelovanja na moru. "Danas smo pokazali ono što uvježbavamo i provodimo kako bismo zaštitili interes Republike Hrvatske na moru. Sudionici vježbe su vrlo kvalitetno odradili ono što se od njih tražilo, a ko-

ordinacija je bila u realnom vremenu", rekao je zapovjednik Obalne straže, kapetan bojnog broda Marin Stošić. Osim snaga Obalne straže u vježbi su sudjelovala i ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture, unutarnjih poslova, poljoprivrede, carinska uprava Ministarstva financa, te druga tijela državne uprave koja sudjeluju u zaštiti interesa na moru. "Jadran 12" provedena je na temu sprečavanja krijućarenja ljudi i dobara morem, aktivnostima kao što su kontrola ribarica, sprečavanje krijućarenja ljudi i opijata te progon broda koji se nije htio zaustaviti, akcija traganja i spašavanja te sprečavanje onečišćenja mora i gašenje požara na brodu. Prikazana je dobra uvježbanost i koordinacija institucija koje su zadužene za nadzor i zaštitu prava i interesa Hrvatske na moru. "Svi mi međusobno surađujemo tako da se stvara sinergija. Svjesni smo da nitko od nas nije sam sebi dovoljan," kazao je Stošić te napomenuo kako je posebno važno u tijeku turističke sezone, kad su rizici veći jer se na moru povećava promet i broj plovila, znati da imamo snage koje su spremne osigurati mirnu i sigurnu sezonu. U sklopu vježbe provedeno je i gađanje s ophodnog broda Obalne straže Novigrad na cilj u progonu, a osim pomorskih svoje su sposobnosti pokazale i iznimno dobro uvježbane snage HRZ-a i PZO-a i to Pilatusi za izviđanje i helikopter s timom BSD-a u akciji traganja i spašavanja. Vježbu su pratili i viceadmiral Zdenko Simičić, zamjenik načelnika GS OSRH-a, kontraadmiral Ante Urlić, zapovjednik HRM-a, brigadni general Dražen Šurić, zapovjednik HRZ-a i PZO te predstavnici drugih ministarstava i tijela državne uprave koji su sudjelovali u vježbi. ■

BROD HRM-a NA MEĐUNARODNOJ VJEŽBI ADRION LIVEX 12

Hrvatska ratna mornarica s raketenom topovnjicom "Vukovar" (RTOP-41) i 30 članova posade sudjelovala je od 4. do 8. lipnja na međunarodnoj vojnoj vježbi ADRION LIVEX 12 koja se održavala u luci Koper - akvatorij Republike Slovenije i međunarodnim vodama. To je mornarička multilateralna vježba a provodila se kako bi se poboljšala interoperabilnost ratnih mornarica ADRION Inicijative u provedbi pomorskih operacija, odnosno traganja i spašavanja na moru, zaštiti snaga, pomorskog manevriranja i komunikacija te operacija pomorskog prešetanja i uvježbanje postupaka u planiranju i provedbi multinacionalnih operacija jačanja sigurnosti na moru.

Sudjelovale su mornaričke snage Slovenije, Italije, Crne Gore, Albanije, Grčke i Hrvatske, u luci Koper u slovenskom teritorijalnom moru, a vježba je nastavak daljnog jačanja ADRION Inicijative kao najvažnijeg oblika regionalne suradnje i međusobnog povjerenja ratnih mornarica zemalja s izlazom na Jadransko i Jonsko more. Raketska topovnjica "Vukovar" (RTOP-41) klase Helsinki duga je 45 metara, široka 8,9 metara, a dostiže brzinu od 32 čvora. Brod je u sastavu Flotile Hrvatske ratne mornarice od 2008. godine. Ulaskom brodova "Dubrovnik" i "Vukovar" klase Helsinki u operativnu uporabu HRM-a, povećane su protupovršinske i ponovno dobivene protupodmorničke sposobnosti podvodne detekcije.

OJ!

Troipolgodisnjki belgijski ovčar u sastavu je Vojne policije i punopravni četvoronožni pripadnik 19. hrvatskog kontingenta u operaciji ISAF. On je već iskusni službeni vojnopolicijski pas za detekciju eksploziva

REPORTAŽA

Dražen JONJIĆ

IAKO PAS SA ZADAĆOM VIŠE, ZADUŽEN ZA PROTUEKSPLOZIJSKE PREGLEDE VOZILA KOJI ULAZE U NAŠ KAMP WAREHOUSE, ALI I ZA KLJUČNE INSTALACIJE ISAF-a DILJEM KABULA, ON JE IPAK NAŠ TIM: RAZIGRAN, UMILJAT, LJUBOPITIV. NAŠ TIM, NAŠ KOLEGA IZ 19. HRVCON-a U OPERACIJI ISAF

Naš **TIM**

Tko je spomenuo pasje vrijeme, kao da se pitao Tim, dok je nestrljivo čekao da mu njegov vodič, desetnik Zdenko Mirt dade znak za početak igre. Ili posla – ovisi kako se gleda. U Timovim dokumentima piše kako je on troipolgodisnjki belgijski ovčar, pripadnik Vojne policije, čiju ormu ponosno nosi, i sada, prvi put, poput mnoštva njegovih kolegica i kolega, punopravni četvoronožni pripadnik 19. hrvatskog kontingenta u operaciji ISAF. On je već iskusni službeni vojnopolicijski pas za detekciju eksploziva.

PASJE VRIJEME

Pasje vrijeme, o kojemu je Tim vjerojatno razmišljao, obilna kiša spustila se tog prohладnog jutra nad Kabulom. Trgovci, stanovnici Kabula, u laganom tempu pristizali su na ulaz našeg kampanje. Trgovine na bazaru očekivale su svoje vlasnike. No, na takve tričarije

OPERACIJA ISAF

vježbovni eksploziv. Scena se ponavlja – Tim opet obilazi automobil. Kod vozačkih vrata zastaje, njuškom pokazujući sumnjivu tvar. Naravno, njegovo sreći nije bilo kraja kada je dobio svoju zasluzenu lopticu.

Timova velika ljubav su plastične boce za vodu. To svi mi, njegove kolege iz kontingenta znamo. Obožava ih gristi. Utoliko je njegovo iskušenje bilo veće, kada je u vratima ugledao jednu od svojih omiljenih igračaka. Zdenko nije pao na njegove čeznutljive poglede. "Poslige", kao da je rekao Timu. "Nakon posla i odradene zadaće on je samo pas koji traži ljubav svoga vodiča. Obožava igru, bezbržno šetanje i trčanje

No, iako pas sa zadaćom više, zadužen za protuexplozivne preglede vozila koji ulaze u naš kamp Warehouse, ali i za ključne instalacije ISAF-a diljem Kabula, on je ipak naš Tim. Vrlo razigran, umiljat, uvijek spremjan za igru gumenom lopticom, naravno i plastičnom bocom. Glavno je da je mekano i da se može gristi. Tko ga ne zna, ugledao bi u Timu opasnog belgijskog ovčara, ako bi

Nakon posla i odradene zadaće Tim je samo pas koji traži ljubav svoga vodiča. Obožava igru, bezbržno šetanje i trčanje

ozbiljan pas s tako važnom ulogom se ne obazire. Dužnost zove (ili njegov Zdenko). U dvorište je ušao automobil. Vlasnik otvara sva vrata, možda se u sebi ipak potajno nadajući kako mu naš četveronožni vojni policajac baš neće po presvlakama unijeti previše blata, kojim Timovo igralište (ili radno mjesto) obiluje. Gledamo desetnika Mirta. Podiže ruku, Tim je netremice promatra. Zabava počinje. Prvi je na redu prtljažnik plave Toyote. Pokušavamo ga pratiti. No, on je nevjerojatno brz. Bez obzira na to, njuh ga više nego dobro služi. "Na prvi pogled Tim je običan pas", priča nam desetnik Mirt, "no, on je visokoobučeni pas za učinkovito otkrivanje svih vrsta eksploziva i eksplozivnih naprava, koji vrhunski obavlja svoje zadaće", s ljubavlju o svome Timu govori Zdenko. Prve Timove kolege, službeni vojni psi stigli su u Afganistan u veljači 2003. godine s našim prvim kontingentom u operaciji ISAF. Naši su psi na ovom području do sada postizali vrhunske rezultate, dobivajući mnogobrojne pohvale i priznanja za doprinos uspostavi mira i sigurnosti. Pamtim Kety koja je prva zaslужila NATO medalju.

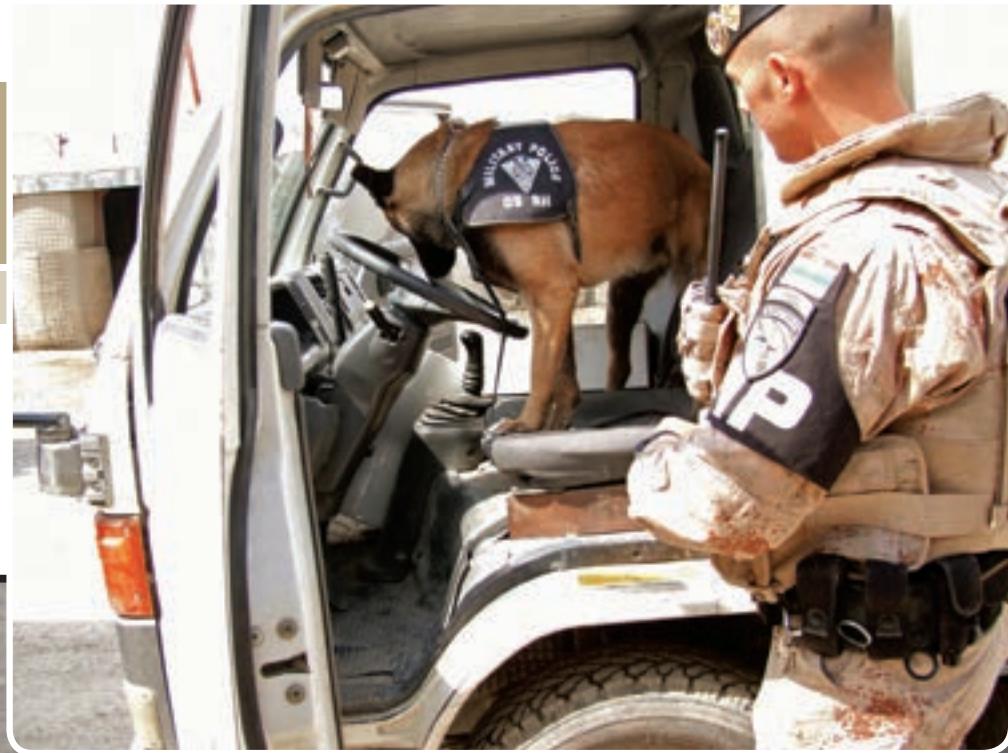
TAJNA TIMOVA LJUBAV

Tim ne zamaraju nagrade, osim onih koje mu daruje njegov Zdenko. I nije da su presvlake plave Toyote ostale besprijeckorno čiste. Takva čistoća u Kabulu i onako nije moguća. Automobil je pregledan. Naš trgovac može bezbržno na posao. Ali, to nije sve. Dok je Tim promatrao a koga drugoga nego desetnika Mirta, francuski kolega postavio je u vrata automobila

Prve Timove kolege, službeni vojni psi stigli su u Afganistan u veljači 2003. godine s našim prvim kontingentom u operaciji ISAF. Naši su psi na ovom području do sada postizali vrhunske rezultate, dobivajući mnogobrojne pohvale i priznanja za doprinos uspostavi mira i sigurnosti. Pamtim Kety koja je prva zaslужila NATO medalju

o pasminama i stigao misliti. Međutim, Tim je dobronamjeran i rado se druži s ljudima. Naravno, ako se Zdenko s time složi. A za Zdenka će učiniti sve. Gledajući ih i upoznavajući ih ovo vrijeme znamo da je ta ljubav uzajamna. Tim i Zdenko, vojni policajci, Tim prvi put, Zdenko drugi put u operaciji ISAF. Nerazdvojni prijatelji koji vrlo konkretno pridonose sigurnosti, ovdje u Afganistanu, u Kabulu. Po suncu ili po kiši, uvijek spremni za svoje dužnosti. Ako je i igra, vrhunski je izvode. Baš poput svih Timovih i Zdenkovih kolegica i kolega do sada. ■

Tijekom boravka u misiji bojnica Ružica Pavić-Kevrić upoznala se s posebnostima multinacionalnog lanca hitnog medicinskog zbrinjavanja u operaciji ISAF koji je besprijekorno funkcionirao

PREDSTAVLJAMO

Iz Afganistana se s prošlim kontingentom vratila bojnica Ružica Pavić-Kevrić, pripadnica 6. garnizinskog OMLT-a koja je u misiji boravila kao mentor za sanitet. Bila je mentor pukovniku Mohammadu Shahanu, liječniku, zapovjedniku *Troop Medical Clinic* u kampu Afganistske nacionalne armije Shaheen u neposrednoj blizini kampa Mike Spann. Riječ je o klinici u kojoj se primarnom zdravstvenom zaštitom koristi više od 700 pripadnika ANA-e koji su smješteni u kampu. Iako joj je zadaća bila mentorirati osoblje u klinici, bojnica Pavić-Kevrić napravila je mnogo više od toga...

Jednostavnost suradnje u MULTINACIONALNOM OKRUŽJU

Kad je odlazila u misiju ISAF bojnica Ružica Pavić-Kevrić, liječnica u Zavodu za zrakoplovnu medicinu, nije mogla ni zamisliti koliko se toga u njezinoj struci u relativno kratkom vremenu može napraviti. U Afganistanu je otišla s 18. HRVCON-om kao pripadnica 6. garnizinskog OMLT-a i to kao mentor za sanitet. Bila je mentor pukovniku Mohammadu Shahanu, liječniku, zapovjedniku klinike (*Troop Medical Clinic*) u kampu Afganistske nacionalne armije (ANA) Shaheen u neposrednoj blizini kampa Mike Spann gdje je bila smještena. Riječ je o klinici u kojoj se primarnom zdravstvenom zaštitom koristi više od 700 pripadnika ANA-e koji su smješteni u kampu, a povremeno na pregled dolaze i civilni, uglavnom članovi obitelji. U bolnici bi po ustroju trebalo biti 23 zdravstvena djelatnika. Dnevno se znalo obraditi i po 200 pacijenata, a često se događalo da je i sam zapovjednik bolnice radio trijažu. Iako je već na svom radnom mjestu u Zavodu za zrakoplovnu medicinu, sjecanja na afganistsku svakodnevnicu koju je živjela šest mjeseci, ne blijede. Priznaje kako nije bilo lako odlučiti se za misiju, a imala je i pokoju predrasudu. To i ne čudi jer je znala da će u toj klinici biti jedina žena. No, njezine su nedoumice nestale u prvom kontaktu sa zapovjednikom klinike. Prihvatali su je, prisjeća se, s punim poštovanjem, uvažavajući njezinu stručnost i prihvatajući svu pomoć koju im je mogla pru-

"Misija aktivnost produbljuje profesionalnost i veću dozu susretljivosti u svakom pogledu nego inače", kaže naša sugovornica. U Afganistanu je vidjela drugi način života. Bilo je to jedno novo iskustvo koje ju je u svakom pogledu obogatilo

Mladi su ljudi željni znanja. Ako im pokažete da im želite pomoći i uvjerite ih da je to korisno, naprave sve. Ono što ne vole jest kad im nešto pokušate nametnuti

žiti. "Struku jako cijene. Pitaju za savjet, konzultiraju se oko ljekova..." Zapovjednik klinike držao ju je ravnopravnom u poslu, redovito je bila dio tima koji je pregledavao paciente a molili bi je i da obavi pregled ako je pacijentica bila žena. Ni u jednom trenutku nije imala problema niti bilo kakvih neugodnosti. Iako joj je zadaća bila mentorirati osoblje u klinici, bojnica Pavić-Kevrić na-

pravila je mnogo više od toga. Klinika u kojoj je radila nova je, građena po zapadnim standardima. Imaju odlična sanitetska vozila, opremu. "No, vrlo sam se brzo uvjerala u deficit stručnog kadra. Upravo zato sam težište stavlja na edukaciju zdravstvenog osoblja. Mladi su ljudi željni znanja. Ako im pokažete da im želite pomoći i uvjerite ih da je to korisno, naprave sve. Ono

Leida PARLOV, snimio Tomislav BRANDT

što ne vole jest kad im nešto pokušate nametnuti."

Tako je između ostalog osmisnila i provela tečaj očitavanja EKG-a i formirala ambulantu gdje su mogli raditi bazičnu dijagnostiku. "EKG i defibrilator su imali ali nisu ih znali upotrijebiti". U njezinu mandatu počela je raditi i stomatološka ordinacija. Uspostavila je odličnu suradnju i s kolegama iz OS Švedske koji su na njezinu molbu pristali na suradnju i potporu u edukaciji medicinskog osoblja u kampu u kojem je radila. Nije izostala ni suradnja s Kanadićima koji su pristali da stomatolog iz njezine klinike dođe kod njih u bolnicu koja je pod afganistanskim ministarstvom obrane, u sklopu kampa, na osposobljavanje. Izuzetno je dobro surađivala i s kolegama iz OS Njemačke što joj nije bilo teško jer uz engleski odlično govori i njemački, kao i s američkim kolegama.

Ono što ju je posebno dojilo jest jednostavnost suradnje u takvom multinacionalnom okružju.

KOORDINIRANA AKCIJA ZBRINJAVANJA

Upoznala se i s posebnostima multinacionalnog lanca hitnog medicinskog zbrinjavanja u

operaciji ISAF koji je besprijekorno funkcionirao, bez "šumova" u komunikacijskom kanalu između karika koje je obvezno povezati kako bi se zbrinuo pacijent. Kako je bojnica bila u kampu

Bojnica Ružica Pavić-Kevrić je između ostalog osmisnila i provela tečaj očitavanja EKG-a i formirala ambulantu gdje su mogli raditi bazičnu dijagnostiku. U njezinu mandatu počela je raditi i stomatološka ordinacija. Uspostavila je odličnu suradnju i s kolegama iz OS Švedske koji su na njezinu molbu pristali na suradnju i potporu u edukaciji medicinskog osoblja u kampu u kojem je radila.

O iznimno brzoj i profesionalnoj intervenciji bojnice Pavić-Kevrić u zbrinjavanju vojnika kojem je hitno trebalo kirurški zahvat izvještavao je i njemački list Aktuell

Croatia, dio kampa Mike Spann, s drugim pripadnicima OSRH-a koji su bili raspoređeni na tom području podrazumejvalo se da će u slučaju zdravstvenih tegoba upravo ona prva pomoći. Isto dogodilo se. Kako to obično biva u gluho doba noći. Vojnik se žalio na jake bolove u trbuhi. Dijagnoza - apendicitis s prijetnjom prsnuća. Trebalo je reagirati odmah. Pripremila je pacijenta za transport i pozvala američki Role 1 u kampu Mike Spane, izvrsno ekipiran i uvijek spremjan za intervenciju. Ekipa Role 1 ih je čekala. Pregledali su ga i kako je bila riječ o hitnom slučaju odmah tražili MEDEVAC. Teškim oklopnim sanitetskim vozilom prevezli su ga do helidroma a odatle helikopterom u njemačku poljsku bolnicu u kampu Marmal. Njemački specijalistički tim ih je čekao. Nakon pregleda i konzultacija obavili su operacijski zahvat i vrlo brzo vojnik se oporavio i vratio na svoju dužnost. I ovom se prigodom bojnica Kevrić zahvaljuje svima koji su sudjelovali u pružanju pomoći pacijentu. "Misijska aktivnost produbljuje profesionalnost i veću dozu susretljivosti u svakom pogledu nego inače", kaže naša sugovornica. U Afganistanu je vidjela drugi način života. Bilo je to jedno novo iskustvo koje ju je u svakom pogledu obogatilo. Vratila bi se ponovo. To je uostalom i obećala svojim afganistanskim kolegama. ■

Arbeiten Hand in Hand

Eine kroatische Soldatin beschreibt den Einsatzalltag und die multinationale Zusammenarbeit.

Mazzeo & Bharat, Major Ratika Parić-Kevrić, Arztin und Angehörige der kroatischen Streitkräfte, war bis zum Ende des vergangenen Monats als Medical Mentor in der Trop-Medical Clinic der deutschen Brigade des 209. Korps der Afghanischen National Army (ANA) im Camp Marmal stationiert. Für aktuelle Einsätze ist sie zurzeit wieder am Einsatzort, um ihren wöchentlichen Alltag und schwierige dabei die Bewerber bei der multinationale Rettungskette im ISAF-Einsatz.

Bei den früheren Missionen waren sie sich gegenseitig sehr gewachsen. Ein Kommandant klärt über starke Beschränkungen, die allerdings nicht so schlimm waren wie für die Schweizer und Italiener, und wie man in einer Situation vorzugehen ist. Er handelt sich um einen medizinischen Notfall, dem die erste Unfallversorgung erfolgt. Deutliche Anstrengungen werden zusammen mit einer Blinddarmanamnese und einem Tropenkrankheitsexamen durchgeführt. Gleichzeitig wird der Patienten aus dem Transportflugzeug auf dem Feldlager Marmal aufgetragen. Im Feldlager Mike Spann wird alles vorbereitet. So fahren wir die Patienten durch und organisierten im nächsten Schritt einen MEF/MEDOC Transport (Medical Extraction) innerhalb der Feldbrigade zu den US-Amerikanischen Kriegsschiffen, die im Hafen von Marmal angedockt waren.

Während des Abtransports habe ich das Motorengeräusch des Hubschraubers, den die Stelle der Nacht dies ist, als „A-Jet“

Im Camp Marmal: Parić-Kevrić vor dem deutschen Feldlazarett.

Im Camp Marmal übernahmen die überwachenden Chirurgen der deutschen Feldlazarett ein Assistenzarzt und ein Fachärzt für Allgemeinchirurgie – die weitere Überwachung des Patienten. Und täglich wird entschieden, den Patienten zu operieren. Erst von Stunden nach der ersten Kontrolluntersuchung wird die Bilddiagnostik und insgesamt ein Eingriff bestimmt. Der Soldat kann kurz darauf seinen Dienst im Rekonvaleszenzzentralkommando Nord (RC). So sieht wieder aufschlussreiche Herrenzubehör für die heraustragende Konversation und Professionalität aller, die an diesem Rettungseinsatz beteiligt waren.

Es ist absolut notwendig, um Einsatzgebiete des RC North ein gut organisierter und effizienter Feldlazarett zu haben. Der einzelne Kameraden informiert uns frühzeitig und fortwährend über den Gesundheitszustand unseres Patienten. Wir sind dankbar für die Unterstützung und die Freundschaft, die das medizinische Personal des deutschen Feldlazaretts unseren Patienten und damit unserem Land entgegenbringt. Ich bin mir absolut dieser Gelegenheit bewusst, von allen Beteiligten – vom Kommandeur des Transportflugzeuges über die US-Hubschrauberbesatzung bis hin zum medizinischen Personal des Feldlazaretts im Camp Marmal – unserem Dank auszusprechen. ■

VIJESTI IZ OSRH

AFGANISTANSKI BRIGADIR U POSJETU 19. HRVCON-u

Foto: Dražen JONIĆ

Zapovjednik 19. hrvatskog kontingenta (HRVCON) u operaciji ISAF brigadir Tomislav Galić primio je 12. lipnja u Kabulu, zamjenika zapovjednika Treće brigade 209. korpusa Afganistske nacionalne armije (ANA) brigadira Samuiddina. Upravo tu brigadu, koja je smještena na sjeveru Afganistana mentoriraju pripadnici 19. HRVCON-a razmještenih u pet operativno-mentorskih timova za vezu (OMLT). Brigadir Samuiddin zahvalio je pripadnicima 19. HRVCON-a na svim napo-

rima i pomoći koju pružaju ANA-i, te razumijevanju za afganistanski narod. "Napori hrvatskih mentora rezultiraju izgradnjom i jačanjem afganistanskih snaga sigurnosti. Zahvalni smo vam na toj pomoći", rekao je on osobito naglasivši doprinos hrvatskih mentora koji mentoriraju 1. i 4. bojnu Treće brigade. Zahvalio je brigadiru Galiću na prigodi da prvi put posjeti Zapovjedništvo jednog kontingenta, a posebno što je riječ o hrvatskom kontingentu s čijim pripadnicima blisko surađuje.

Zapovjednik 19. HRVCON-a upoznao je brigadira Samuiddina sa životom i radom pripadnika OSRH u Afganistanu. "Mi smo mala zemlja s relativno malim kontingentom u ovoj zemlji, ali ljudi s velikim srcem, s misijom i željom da pomognemo", rekao je brigadir Galić izrazivši zadovoljstvo što i afganistska strana prepoznaće te težnje.

Susretu je nazočio i pukovnik Branko Tićac, mentor brigadira Samuiddina u Trećoj brigadi 209. korpusa ANA-e.

D.JONIĆ

POVRATAK 8. KONTINGENTA IZ MISIJE UNDOF

Posljednja četvrtina skupina pripadnika 8. kontingenta OSRH 12. lipnja vratila se u Hrvatsku iz mirovne misije UNDOF na Golanskoj visoravni. Na zagrebačkoj zračnoj luci Pleso dočekalo ih je izaslanstvo GS OSRH i HKoV-a predvođeno zapovjednikom Zapovjedno-operativnog središta brigadnim generalom Vladom Šindlerom. General Šindler je čestitao pripadnicima kontingenta na uspješnoj misiji i dostojnom predstavljanju Republike Hrvatske i njezinih Oružanih snaga. "Dokazali ste što i prethodni kontingenti, profesionalnost hrvatskih vojnika", rekao je general. Uime HKoV-a i Gardijske motorizirane brigade povratnike je pozdravio brigadir Tihomir Kundid, rekavši da je misija zasigurno bila iskustvo koje će oplemeniti vojničke karijere pripadnika kontingenta. Osmi je kontingent upućen u UNDOF 24. studenog 2011. s 93 pripadnika OSRH, većinom pripadnika Gardijske motorizirane brigade. Zapovjednik kontingenta, bojnik Ivica Brajković, istodobno je bio i zamjenik zapovjednika Austrijske bojne u čijem je sastavu djelovao hrvatski kontingenat. Zadaća je uspješno obavljena i sve je prošlo u najboljem redu. Trenutačna sigurnosna situacija u Siriji nije se znatnije odražavala na misiju i hrvatski kontingenat, rekao je bojnik Brajković, dodavši da je uspješno obavljena i rotacija hrvatskih kontingenta.

D.VLAHOVIĆ

NATO-ov TEČAJ ZA OCJENJIVAČE BORBENE SPREMNOSTI

U vojarni Hrvatskog vojnog učilišta "Petar Zrinski", u organizaciji NATO škole u Oberammergauu, Savezničkog zapovjedništva za operacije (ACO) NATO-a, te Glavnog stožera OSRH i HVU-a od 11. do 15. lipnja održan je međunarodni Tečaj za ocjenjivanje borbene spremnosti kopnenih snaga (CREVAL). Svrha je tečaja osposobiti časnike za ocjenjivače borbene spremnosti kopnenih snaga NATO-a, a OSRH je domaćin tečaja po treći put, na temelju Memoranduma o suradnji NATO-ove škole i HVU-a. Bilo je 55 polaznika (35 inozemnih iz zemalja NATO-a, PzM-a i Mediteranskog dijaloga, te 20 iz OSRH). Direktor tečaja, slovenski bojnik Edvin Ambrož iz NATO-ove škole, potvrdio je da HVU ima dobre kapacitete za održavanje tečaja, čiji se sadržaj mijenja u skladu s novim operativnim i strateškim smjernicama i zahtjevima NATO-a. Značenje tečaja raste zbog važnosti ocjenjivanja NATO deklariranih postrojbi. Tako se postiže veća razina standardizacije i interoperabilnosti u zajedničkim operacijama, istaknuo je bojnik Ambrož.

Glavni predstavnik ACO-a (ACO je odgovoran za pripremu, predavače i sadržaj tečaja) na tečaju bio je hrvatski pukovnik Tihomir Belas.

Zainteresiranost OSRH za standardizaciju, tj. ocjenjivanje, certifikaciju i afirmaciju postrojbi dodatno raste jer je OSRH još u postupku integracije u NATO. To pokazuje i ponovno organiziranje CREVAL tečaja u Hrvatskoj, koji donosi našoj vojsci nove kadrove ocjenjivača borbene spremnosti, zaključio je Belas. Časnik primarne odgovornosti za provedbu tečaja uime Glavnog stožera OSRH je brigadir Mijo Kožić. On je nacionalni koordinator sustava ocjenjivanja spremnosti, zadužen za koordinaciju i suradnju između NATO zapovjedništava i zapo-

vjedništava i postrojbi OSRH. Suradnja NATO-a i OSRH uključuje ocjenjivanje deklariranih snaga za MVO, certifikaciju i afirmaciju u integracijskom procesu te ocjenjivanje postrojbi za NRF i EU BG stand by period. "Povećanjem broja certificiranih ocjenjivača spremnosti omogućujemo kvalitetnu i stručnu provedbu preuzetih obveza u procesu integracije OSRH u NATO te osiguravamo maksimalan stupanj standardizacije ocjenjivačkih postupaka", rekao je brigadir Kožić.

D.VLAHOVIĆ

Foto: Tomislav BRANDT

NASTUP AKROGRUPE "KRILA OLUJE" U KRALJEVINI DANSKOJ

Akrogrupa "Krila Oluje" koja djeluje u Eskadrili aviona 93. zrakoplovne baze HRZ-a i PZO-a u vojarni "Zemunik", 9. i 10. lipnja nastupila je na manifestaciji Royal Danish Air Force Air Show 2012 u zrakoplovnoj bazi Aalborg u Kraljevini Danskoj. Pozivnicu za nastup hrvatska akrogrupa primila je u povodu 100 godina vojnog leterija u Kraljevini Danskoj. Ovo je 30. međunarodni nastup "Krila Oluje", a do sada su nastupali u 11 zemalja (Rumunjska, Slovenija, Mađarska, Njemačka, Austrija, Češka, Slovačka, Belgija, Italija, Turska i Poljska). Letački dio posade preletio je sa sedam Pilatusa PC-9M, a zrakoplovno-tehnički sastav avionom AN-32B iz sastava 91. zrakoplovne baze.

M.KARAČIĆ

Načelnik GS-a primio časnike koji odlaze na školovanje u SAD

Načelnik Glavnog stožera OSRH general-pukovnik Drago Lovrić 11. je lipnja primio brigadirku Gordana Garašić i brigadira Slobodana Kratohvila prije njihova odlaska na školovanje u Sjedinjene Američke Države.

Tijekom razgovora s časnicima general je naglasio da je prihvatanje njihove kandidature Oružanih snaga SAD-a priznanje Hrvatskoj i njezinim Oružanim snagama. Od kandidata koji završe ovako prestižne američke škole očekuje se osposobljenost za obna-

šanje najviših dužnosti u Oružanim snagama RH, što je i do sada bio slučaj s nizom časnika koji su završili školovanje na američkim vojnim učilištima. Ta činjenica obvezuje njih dvoje kao polaznike jer su svi časnici koji su do sada školovani u SAD-u redovito postizali izvrsne rezultate i dobivali pohvale za svoja postignuća.

Brigadirkica Garašić i brigadir Kratohvil zahvalili su načelniku Glavnog stožera na povjerenu i prilici da se školuju na tako prestižnim vojnim i obrambenim učilištima te su izrazili uvjerenje da njihovi rezultati sigurno neće biti manji od ranijih hrvatskih polaznika. Brigadirkica Garašić upućuje se godinu dana na Industrial College of the Armed Forces pri National Defence University u Washingtonu. Brigadir Kratohvil upućuje se na U.S. Army War College u Carlisle, Pennsylvania, SAD također na godinu dana.

OJI

PROVEDEN UNMOC-16

Na vojnom vježbalištu „Gakovo“ krajem svibnja završio je 16. tečaj za vojne promatrače UN-a, UNMOC-16. Međunarodni tečaj je uspješno završilo 18 polaznika. Međunarodni polaznici bili su iz Bosne i Hercegovine, Makedonije i Slovenije te prvi put i iz Kosova čime se ukupni broj stranih polaznika u OSMVO-u povećao na 43.

Cilj tečaja je priprema polaznika za dužnosti vojnog promatrača u mirovnim misijama UN-a. Nastavni plan i program temelji se na Standardnim obučnim modulima (Standard Generic Training Modules – STGM) koji su temelj svih UN certificiranih tečajeva što UNMOC i jest. Tijekom prva dva tjedna koja su provedena u vojarni OSMVO-a u Raketiju, teorijska nastava upotpunjena je minivježbama na kojima se vježba rad s GPS-om, radiokomunikacija, pregovori, vožnja u terenskim uvjetima i novinarski intervjui. Obučnim modulima pokrivaju se razna područja od kojih su najvažniji osobna zaštita te zadaće vojnih promatrača.

Bojnik Gyner Murati pripadnik OS Republike Kosova smatra da je tečaj bio veliki izazov, "koji daje hrabrost ali i obvezu da u budućnosti dam sve od sebe kako bih bio dostojan promatrač".

Terenski tjedan UNMOC-a je najzanimljiviji ali i najizazovniji dio tretjedne obuke koja ovaj tečaj čini drukčijim u odnosu na druge u svijetu. U simuliranju realnog okruženja koriste se događajima koji su se već dogodili u nekoj od misija. Tečaj UNMOC spona je između

mnogih središta za obuku MVO-a diljem svijeta. Voditelj tečaja, bivši vojni promatrač, satnik Davor Popović prošle je godine bio gost instruktora na istoimenom tečaju u Grčkoj te smatra kako "razmjenom instruktora na ovom tečaju pridonosimo obuci vojnih promatrača diljem svijeta ali i donosimo novine na naš UNMOC".

M.ŠKOVRLJ

Studenti posjetili OSMVO

Studenti 2. i 4. godine Fakulteta političkih znanosti u Zagrebu posjetili su u sklopu kolegija Osnove nacionalne sigurnosti i Politike nacionalne sigurnosti 31. svibnja Obučno središte za međunarodne vojne operacije. Studentima je predstavljeno Središte, UN misija UNDOF gdje OSMVH sudjeluje s nacionalnim kontingentom, te UN misija MINURSO. Brigadir Bartolac, zapovjednik OSMVO-a, izrazio je zadovoljstvo zanimanjem studenata, budućih politologa, a dr. sc. Ružica Jakešević, znanstvena novakinja istaknula je obostranu korist ovakvih susreta te predložila obostranu suradnju na godišnjoj razini.

M.ŠKOVRLJ

VIJESTI IZ OSRH

Avionom HRZ-a i PZO-a prevezeno srce za transplantaciju

Posada aviona An-32B Eskadrile transportnih aviona 91. zrakoplovne baze HRZ-a i PZO-a tijekom izvršavanja letačke zadaće prevoženja, dobita je zapovijed za hitni prijevoz za potrebe transplantacije organa te su upućeni u Zagreb. U složenim meteorološkim uvjetima 13. lipnja hitno su prevezli medicinski tim i srce za transplantaciju na relaciji Zagreb-Zadar-Zagreb.

Medicinski tim Zavoda za kardijalnu kirurgiju i transplantaciju KB Dubrava obavio je eksplantaciju srca u Općoj bolnici Zadar.

Uspješnost izvedbe ovog složenog medicinskog zahvata omogućena je zbog odlične suradnje Medicinskog tima Zavoda za kardijalnu kirurgiju i transplantaciju KB Dubrava i posade Eskadrile transportnih aviona 91. zb koja je osigurala brz i učinkovit transport srca u KB Dubrava kako bi ga transplantacijski tim mogao implantirati u već spremnog primatelja. Zahtjev za prijevoz za potrebe transplantacije organa uputilo je Ministarstvo zdravlja Republike Hrvatske.

OJI

ZAVRŠNA PLANSKA KONFERENCIJA VOJNE VJEŽBE JACKAL STONE 12

U Splitu se od 4. do 8. lipnja održavala završna planska konferencija međunarodne vojne vježbe Jackal Stone 12. koja će se u rujnu održati u Republici Hrvatskoj.

Organizator vježbe je Zapovjedništvo specijalnih snaga za Evropu – SOCEUR, a uz SAD kao vodeću naciju u vježbi će sudjelovati specijalne postrojbe OSRH-a kao zemlje domaćina, te Češke, Estonije, Slovačke, Litve, Latvije, Rumunjske, Norveške, Poljske i Italije. Očekuje se da će u vježbi biti gotovo 2000 sudionika. Na završnoj planskoj konferenciji, na kojoj su bili predstavnici svih zemalja sudionika, dogovoren je cijelokupni plan aktivnosti i lokacije vježbe, logistička potpora, obveze angažiranja snaga i tehničkih sredstava za svaku zemlju, te je usuglašen i Memorandum o razumijevanju.

Jackal Stone je najveća godišnja vježba specijalnih snaga u Europi čiji su ciljevi unapređenje vještina i sposobnosti u planiranju i provedbi specijalnih operacija, unapređenje interoperabilnosti postrojbi za specijalne operacije s partnerima u vježbi kao i stjecanje uvida u mogućnosti i unapređenje sposobnosti provedbe sveobuhvatnih zadaća iz područja potpore kao zemlje domaćina (Host Nation Support). Svake se godine vježba održava u drugoj zemlji, a Hrvatska je jedna od rijetkih u kojoj se vježba održava drugi put. Prva je održana 2009. godine. Osim specijalnih postrojbi OSRH-a u organizaciji i provedbi vježbe sudjeluju i druge grane OSRH-a, te Ministarstvo unutarnjih poslova. Glavni planer vježbe uime OSRH-a je natporučnik Željko Vuk, stožerni časnik u Odsjeku za vježbe

Uprave za operativne poslove i obuku GS OSRH, a domaćin konferencije je bio zamjenik načelnika Uprave za operativne poslove i obuku brigadir Martin Starčević.

OJI

Ekološka akcija ronilaca HRM-a

Odjel za obuku ronilaca Središta za obuku Hrvatske ratne mornarice sudjelovalo je početkom lipnja 2012. u ekološkoj akciji čišćenja podmorja uvale Nečujam na otoku Šolti te podmorja između Kaštel Lukšića i Kaštel Novog. Akcije su nastavak uspješne trogodišnje suradnje Hrvatske ratne mornarice i općine Šolte tijekom kojih je očišćen veliki dio otoka. Pripadnici Središta za obuku Hrvatske ratne mornarice proveli su prvu ovogodišnju ekološku akciju na otoku Šolti, od planiranih četiri, u kojoj je očišćeno podmorje u uvali Nečujam i u zaštićenom hidroarheološkom nalazištu uvale Piškera. Nastavak krajem kolovoza uvala Nečujam te u rujnu, unutrašnji dio uvale Šešula.

Pripadnici HRM-a bili su i na čišćenju podmorja između Kaštel Lukšića i Kaštel Novog u sklopu akcije Za naša lipa Kaštela.

U čišćenju podmorja, zaštiti biljnih i životinjskih vrsta Jadrana, već tradicionalno sudjeluju ronoci Hrvatske ratne mornarice u sklopu mnogobrojnih vojno-civilnih akcija kojima potiču ekološku svijest, kako mještana tako i gostiju. Svaku godinu pomoći HRM-a zatraže mnogobrojne općine, mjesta, gradovi, turističke zajednice, a ona u sklopu svojih redovitih zadaća nastoji odraditi što je moguće više ekoloških akcija i time pridonijeti očuvanju Jadrana.

OJI

Posjet djece iz Drniša i Šibenika 93. zrakoplovnoj bazi

Učenici osnovne škole iz Drniša i djeца dječjeg vrtića Žižula iz Šibenika posjetili su 5. lipnja 93. zrakoplovnu bazu HRZ-a i PZO-a u vojarni "Zemunik". Djeca i njihovi voditelji razgledali su Muzej starih letjelica i sredstava korištenih u Domovinskom ratu, te avione i helikoptere na kojima danas lete hrvatski vojni piloti.

U parku kod spomenika Rudolfu Perešinu posadili su stablo prijateljstva u znak dobrih odnosa i suradnje sa zrakoplovnom bazom, a na kraju posjeta susreli su se s pilotima koji su im dočarali kako je letjeti u avionima, te objasnili školovanje za vojnog pilota.

M. KARAČIĆ

Dan Vojne kapelije sv. Antuna Padovanskog u vojarni "Croatia"

U Administrativnom središtu MORH-a i GS OSRH u vojarni "Croatia" u Zagrebu, u kapelici Vojne kapelije sv. Antuna Padovanskog 13. lipnja svećano je proslavljen Dan kapelije koncelebriranim misom predvođenom vojnim biskupom mons. Jurjem Jezerincem i vojnim kapelanicima. U svojoj homiliji mons. Jezerinac posebno se osvrnuo na trend moralne i etičke dekadencije koju nosi sa sobom globalizacija. "Danas smo svjedoci kako je iz europskog Ustava izbačen i spomen na Boga i kako moralna kriza ugrožava obitelji a time i same temelje društva,"

istaknuo je dodavši kako žaloste brojni negativni medijski napis o stanju u Hrvatskoj a često i u Hrvatskoj vojsci koji zamračuju sve dobro koje su naši časnici i vojnici napravili svih ovih godina, potičući pripadnike OSRH da se po ugledu na svetog Antuna uhvate u koštač sa svim problemima promičući poštenje i čovjekoljublje. Prigoda je ovo bila i da načelnik GS-a general Lovrić uruči oproštajni dar djetatniku Doma stožera bojniku Željku Miletiću koji odlazi u mirovinu.

M. ČOSIĆ

ZAVRŠILA MEĐUNARODNA VOJNA VJEŽBA IMMEDIATE RESPONSE 2012

Na vojnom poligonu "Eugen Kvaternik" Slunj 9. lipnja održana je ceremonija zatvaranja međunarodne vojne vježbe Immediate Response 2012. Vježbu su zatvorili direktori vježbe, brigadir Ivan Turkalj i brigadir Andrew R. Heppelmann koji su izrazili veliko zadovoljstvo održenim aktivnostima. Istaknuli su da je ova vježba pokazala iznimnu koordinaciju, interoperabilnost i suradnju među zemljama sudionicama. Brigadir Turkalj naglasio je da je naporan rad

tijekom međunarodne vojne vježbe rezultirao uigranim timovima koji su potpuno kompatibilni, te da su vojnici najzaslužniji za uspjeh vježbe. Isto tako naglasio je da smo "imali priliku vidjeti sve sudionike vježbe kako rade rame uz rame dijeleći znanje, razmjenjujući poglede i iskustva i šireći suradnju među našim zemljama." U svom govoru na ceremoniji zatvaranja brigadir Heppelmann istaknuo je rad svih sudionika vježbe u skladu s propisanim taktikama, teh-

nikama i procedurama, te dodao da se to može postići samo ustrajnim radom svakoga na vježbi, kako sudionika tako i u potpori vježbe. Dodijeljena su priznanja za Heroje bitke (Hero of the Battle Award) što je tradicija Timberwoolf tima za promatranje i nadzor (Timberwoolf OC Team). Priznanje su dobili po jedan pripadnik iz svakog voda koji je sudjelovao na vježbi. Ceremonija je završila grupnom fotografijom svih pripadnika.

OJI

Humanitarni malonogometni turnir Mario Čmarec

U povodu druge godišnjice smrti bivšeg pripadnika Doma Glavnog stožera OSRH desetnika Maria Čmarača 12. je lipnja održan humanitarni memorijalni malonogometni turnir na sportskim terenima Administrativnog središta MORH-a i Glavnog stožera OSRH. U natjecanju je sudjelovalo 70-ak pripadnika Oružanih snaga RH te gosti iz Trgovačkog društva Pleter-usluge d.o.o. Pobjednik turnira je ekipa domaćina Doma stožera GS OS RH, 2. mjesto pripalo je ekipi Pukovnije Vojne policije, a 3. mjesto ekipi Počasno-zaštitne bojne.

Najboljoj ekipi turnira pehar je uručio načelnik GS OSRH general-pukovnik Drago Lovrić, koji je tom prigodom uručio i obitelji pokojnog Marija, supruzi i malodobnoj djeci, prikupljena sredstva od uplaćene kotizacije za sudjelovanje na turniru. Torn je prigodom general zahvalio svim sudionicima turnira na sudjelovanju te izrazio zadovoljstvo što pripadnici Oružanih snaga RH i na ovakav, sportski način, djeluju humano i sjećaju se svojih kolega, kao i njihovih obitelji. Podsetio je i kako se sportskim aktivnostima razvija i povećava borbenu spremnost pripadnika Oružanih snaga, ali i razvija njihovo zajedništvo, te natjecateljski pozitivni duh koji im pomaže u svakodnevnim vojnim zadaćama.

Dom Glavnog stožera OSRH osnovan je 1. prosinca 1998. i danas je jedna od četiri pristožerne postrojbe Oružanih snaga Republike Hrvatske kojoj je glavna zadaća logistička potpora Kabinetu načelnika Glavnog stožera, svim upravama Glavnog stožera, Zapovjedno-operativnom središtu, Odjelu Vojne policije, Vojnostegovnom sudu te Vojnom ordinarijatu u Republici Hrvatskoj.

S.MIOČIĆ

STRATEŠKI KONCEPT - OD IDEJE DO REALIZACIJE

Vrhovni zapovjednik NATO snaga u Europi američki admirал James G. Stavridis bio je jedan od sudionika nekoliko ključnih trenutaka za razvoj Saveza, a što je između ostalog i donošenje strateškog koncepta NATO-a. O toj temi te kako je koncept postao realnost Stavridis je govorio za NATO Review magazin. Nato prolazi razdoblje brojnih promjena, a i nedavno održan samit u Chicagu omogućit će članicama da uvide napredak te sudjeluju u procesu oblikovanja budućnosti Saveza te osiguraju vojne sposobnosti za 21.stoljeće. Novi strateški koncept i Lisabonska deklaracija dokumenti su u kojima su članice Saveza pozvane na ulaganje u modernizaciju i jačanje vojnih sposobnosti NATO-a, te na istodobno promicanje međunarodne stabilnosti. Admiral Stavridis istaknuo je da je u posljednjih godinu i pol provedeno nekoliko velikih operacija kojima je Savez dokazao široki spektar sposobnosti. Trenutačno je oko 130 000 pripadnika NATO-ovih snaga u Afganistanu, Balkan je u sigurnom okruženju za koje je zaslužno oko 6000 pripadnika međunarodnih snaga, a prepolovljen je broj piratskih napada. Proturaketnom obranom kao i svim ostalim čimbenicima uključenima u procese, podupire se i koncept Pametne obrane."Sve to odražava naš rad i pretvara strateški koncept u realnost", kazao je admiral dodajući kako ISAF-ova misija ostaje najznačajniji

operativni angažman NATO-a. Podsjetio je i kako je prošle godine počeo prijenos ovlasti na afganistanske snage sigurnosti, dok se usporedno nastavlja trening tisuća policajaca te vojnog osoblja. "Iako se izazovi nastavljaju, a bit će potreban i nastavak angažmana međunarodne zajednice,

**Vrhovni zapovjednik
NATO snaga u Europi
američki admiral James
G. Stavridis**

može se reći da je postignut golem napredak", rekao je vrhovni zapovjednik snaga NATO-a u Europi. Arapsko proljeće kao i porast nasilja u Libiji mnoge je iznenadio."NATO je i tada brzo odgovorio, a brza intervencija provedena je od 24. ožujka do 31. listopada 2011. Uveden je embargo na uvoz oružja, zona zabrane letenja, a provedene su i brojne mjere i

Anita KONČAR, Foto: NATO

RASMUSSEN O SIRIJI I AFGANISTANU

Glavni tajnik NATO-a Anders Fogh Rasmussen boravio je u službenom posjetu Australiji odakle je poručio kako smatra da strana vojna intervencija nije dobar put za Siriju i da je, po njegovu mišljenju, političko rješenje bolja opcija. Još jednom je istaknuo kako NATO nema plan za provođenje operacija u Siriji, no osuđuje nasilje nad civilima koje se ondje događa. Naime, u toj je zemlji došlo do eskalacije nasilja pa su tako neki mediji pozivajući se na UN objavili da je u Siriji došlo do građanskog rata. Ipak, Rasmussen je kazao da nije siguran može li se stanje u Siriji, iako je riječ o ozbiljnoj situaciji, nazvati i građanskim ratom. Glavni tajnik osvrnuo se i na Afganistan te rekao da, iako je u tijeku proces tranzicije u toj

zemlji i povlačenje međunarodnih snaga, NATO neće napustiti Afganistan. Bez obzira na krajnji rok povlačenje 2014. godine očekuje da će unatoč smanjenim kapacitetima snaga, međunarodna koalicija ostati predana i angažirana tijekom cijelog procesa.

aktivnosti s ciljem zaštite civila i naseljenih područja. Četiri partnerske zemlje i 14 članica NATO-a osigurale su uvjete za provođenje tih misija", rekao je admiral istaknuvši kako su dugogodišnji političko-vojni odnosi, učvršćeni vježbama i operacijama Saveza, pomogli brzoj intervenciji. Upravo je to pokazalo vrijednost tzv. sveobuhvatnog pristupa. Admiral je

istaknuo i kako je cilj Saveza spriječiti krizu, a to se planira provesti horizontalnim skeniranjem za nove prijetnje. U ostvarenju tog cilja pomoći će i CCOMC (centar za križni menadžment). "Strateško se okruženje užurbanog mijenjanja i mnogo se toga dogodilo od posljednjeg sastanka na vrhu. Globalne aktivnosti i angažman NATO-a dokazuju važnost

Saveza. NATO djeluje, upravo kako je i zamisljeno, zajedno sa saveznicima i partnerima dijeleći teret i odgovornost operacija. Izazov koji je danas pred Savezom jest kako zadržati sposobnost suočavanja s prijetnjama koje često dolaze nenajavljenе i to pametnijim pristupom i primjenom dostupnih instrumenata. "I samit u Chicagu prilika je za napredak do toga cilja kao i daljnje razvijanje strateškog koncepta. Na taj će način NATO ostati kamen temeljac kolektivne obrane", istaknuo je admirala. ■

ZNATE LI...

- Od država koje nisu članice NATO-a, Australija u operaciji ISAF sudjeluje s najviše vojnika

ADMIRAL I DRUŠTVENE MREŽE

Vrhovni zapovjednik NATO snaga u Europi, američki admirал James G. Stavridis posjetiteljima internetske stranice magazina *NATO Review* obratio se i kratkom video-porukom u kojoj ističe kako je korisnik društvenih mreža jer se na taj način može doprijeti do široke publike. Facebook ima više od 800 milijuna korisnika, te se i tim kanalom treba koristiti kako bi NATO prenio svoju poruku da je NATO - sila dobrog u svijetu. "Činimo dobar posao diljem svijeta, od Afganistana, Balkana sve do sprečavanja piratskih napada na moru. Kako bismo prenijeli informaciju o tomu što radimo te imali potporu i za nastavak naših operacija, možemo se koristiti tradicionalnim načinima - putem medija, ili odabrati i ovaj put te upotrijebiti socijalne mreže. Ima li u tome rizika? Naravno da ima. U vremenu cyber-napada uvjek postoji šansa da će netko hakirati stranice i prenijeti lažne podatke. "Ako na jednu stranu stavimo minuse, pluseva za uporabu socijalnih mreža, znatno je više."

SAUDIJSKA ARABIJA KUPUJE NOVE ŠKOLSKE AVIONE

Nastavljajući jačanje i modernizaciju svog ratnog zrakoplovstva Saudijska Arabija je krajem svibnja sklopila ugovor za nabavu školskih aviona. S britanskom tvrtkom BAE Systems ugovorena je dostava 22 mlazna školska aviona Hawk 205, a velika posebnost sklopljenog ugovora jest u tome da je dogovorena i dostava 55 turboprop školskih aviona PC-21 koje proizvodi švicarska tvrtka Pilatus Aircraft. Uz avione je Saudijska Arabija naručila i zemaljske trenažne sustave, veću količinu potrošnog materijala i zamjenskih dijelova potrebnih za opsluživanje i održavanje novonaručenih aviona, te obuku za tehnički i letački sastav svog zrakoplovstva. Vrijednost sklopljenog ugovora procjenjuje se na 2,5 milijarde američkih dolara. Prema nekim izvorima u svjetskom zrakoplovnom tisku, novosklopljeni ugovor uključuje i 25 školskih aviona namijenjenih za seleksijsko letenje i temeljnu letačku obuku vojnih pilota, međutim zasad se u javnosti ne navode konkretni detalji o kojem tipu aviona je riječ.

I Pilatuse i Hawkove Saudijska Arabija kani upotrebljavati kao platforme za naprednu obuku vojnih pilota, kao prijelazni tip za borbene avione F-15SA i Eurofighter Typhoon II. Okosnicu saudijske flote školskih aviona sada čini 45 Hawkova 65/65A, čija je nabava započela 1987., te 47 Pilatusa PC-9. Dostava Pilatusa PC-21 trebala bi započeti tijekom 2014., a Hawkova do kraja 2016. godine.

I. SKENDEROVIC

Foto: BAE Systems

NOVI IRSKI OPHODNI BRODOVI

U britanskom brodogradilištu Babcock Marine u Davonu 18. je svibnja održana svečanost polaganja kobilice prvog od dva odobalna ophodna broda namijenjena Irskoj. Ugovor za gradnju dvaju brodova vrijednosti 99 milijuna britanskih funti dodijeljen je spomenutom brodogradilištu 2010. Navedena vrijednost ugovora ne sadrži vrijednost poreza te cijenu naoružanja i borbenih sustava koji će biti integrirani na plovila, a čija se vrijednost procjenju-

je na dodatnih 7,8 milijuna funti bez poreza. Oba broda pripadat će klasi odobalnih ophodnih brodova Roisin. Novogradnje nose projektnu oznaku PV90 te su oblikovani produljenjem temeljne inačice plovila klase PV80, a projektirani su u tvrtki STX Canada Marine i okončani tijekom 1999. i 2001. Novi će brodovi zadržati cjelokupnu konfiguraciju projekta PV80 no trup će biti produljen za nešto više od 10 m te će imati veći gaz kako bi se

GRIPENI DOBIVAJU NOVI RADAR

Dužnosnici talijanske tvrtke Selex Galileo krajem svibnja objavili su da će njihov radarski sustav u idućim tjednima biti spreman za integriranje na švedski višenamjenski borbeni avion JAS 39 Gripen. Riječ je o AESA (active electronically scanned array) radarskom sustavu Raven ES-05 koji je proteklih mjeseci prolazio niz zemaljskih testiranja u Škotskoj. Završni je to pretproducijski prototip radara koji je svoja prva letna testiranja imao na Gripenu Demo tijekom studenoga 2009. Iz Selex Galilea navode kako će radarski su-

stav Raven ES-05 imati svjetsku premijeru na Farnborough Air Show 2012, na jednom od ovogodišnjih najvećih i najvažnijih međunarodnih velesajmova zrakoplovne tehnike. Raven ES-05 poput ostalih AESA radarskih sustava odlikuje elektroničko skeniranje, odnosno raspršenost radarskog snopa na širi frekvencijski raspon čime se postiže bolja istodobna detekcija više raznih objekata, te manja uočljivost za razne senzorske sustave za otkrivanje radarskog zračenja (Radar Warning Receiver). Uz to odlikuje ih veća

operativna pouzdanost, dugotrajnost uporabe i veća otpornost na razna ometanja. Novim radarama Saab Group kani opremati Gripene zadnje generacije, odnosno inačice E i F čiji bi prvi operater uskoro trebala postati Švicarska, te bi se s njima obavila modernizacija postojeće švedske flote Gripena, inačica C i D. Prvi probni letovi prototipa Gripena NG (Next Generation) s integriranim radarem Raven ES-05 planiraju se za drugu polovicu ove godine.

I. SKENDEROVIC

Foto: Oggagh na hEirann

osigurala dobra pomorstvena svojstva u ophodnim zadaćama na nemirnijim stanjima mora, posebice Atlantskog oceana. Osim toga krmena je paluba većih dimenzija kako bi bio omogućen ukrcaj kontejnera te je maksimalna brzina povećana na 23 čv. Propulzijski sustav temelji se na dva dizelska motora ukupne snage 11 000 kW. Bit će omogućen smještaj 44 člana posade uz dodatnih 10 pripravnika. Temeljno naoružanje sastojat će se od glavnog

pramčanog topa Oto Melara kalibra 76 mm te dvaju topova Rheinmetall kalibra 20 mm uz nekoliko strojnica za koje će tijekom gradnje biti pripremljena postolja. U skladu s terminskim planovima dostava prvog produljenog plovila klase Roisin očekuje se početkom 2014. a drugo u 2015. Dva nova ophodna broda zamijenit će isto tolika starih plovila u floti koja bi i dalje sadržavala ukupno osam brodova.

M. PTIĆ GRŽELJ

Foto: Finmeccanica

GRADNJA NOVIH PODMORNICA KLASE BOREI

Vlada Ruske Federacije objavila je dugo očekivanu vijest o dodjeli ugovora za gradnju novih strateških nuklearnih podmornica naoružanih balističkim projektilima klase Borei (Projekt 955) tvrtki Objedinjenja sudostroitelnaja korporacija. Ugovor o gradnji uključuje konačno opremanje i dostavu pet plovila koja će biti osnova ruske podmorničke flote.

U međuvremenu, prva podmornica u klasi, Juri Dolgoruki koja bi trebala biti naoružana novim balističkim projektilima Bulava izvela je pet od šest potrebnih serija pokusnih plovidbi dok je posada već prošla obuku u središtu Obninsk u blizini Moskve. Ukupna cijena svih izvedenih radova na podmornici do sada procjenjuje se na 713 milijuna dolara.

U posljednjih nekoliko godina radovi na podmornici znatno su ubrzani. Druge dvije podmornice u klasi, Aleksandar Nevski i Vladimir Monomah, u različitim su fazama opremanja, a imena podmornica dodjeljuju se prema staroruskim prinčevima.

Podmornice na nuklearni pogon klase Borei duljine su 170 metara i širine 13,5 metara. Imaju mogućnost ronjenja do dubine 450 metara s posadom od 107 članova i autonomijom od 100 dana bez izlaska na površinu. Svaka će podmornica nositi do 12 interkontinentalnih balističkih projektila SS-NX-30 Bulava. Pretpostavlja se kako će proći još dosta vremena do potpune operativnosti podmornica, zbog nestabilnog financiranja projekta i zahtijevanim promjenama u naoružanju, jer su podmornice prvotno projektirane za nošenje projektila R-39 Bark (SS-N-20 Sturgeon).

M. PTIĆ GRŽELJ

VOJNA TEHNIKA // NOVOSTI

Foto: AeroVironment

NOVE NARUDŽBE ZA SWITCHBLADE

Besposadni sustav Switchblade koji proizvodi američka tvrtka AeroVironment privlači sve veću pozornost američkih oružanih snaga. Nakon prvog ugovora sklopljenog prošle godine kojim je dogovorena dostava tog sustava Američkoj kopnenoj vojsci, tijekom svibnja ove godine sklopljen je novi ugovor na temelju kojega će i američkom Marinskom korpusu biti dostavljen Switchblade. Ugovor u oba slučaja sadrži i njihovo održavanje tijekom operativne uporabe, te obuku za operatere na sustavu. Switchblade je u skupini mini taktičkih borbenih besposadnih sustava, namijenjenih za obavljanje ISTAR (Intelligence, Surveillance, Target Acquisition, Reconnaissance) zadaća izviđanja iz zraka, navođenja topničke paljbe za što je opremljena dnevnom kamerom. Velika posebnost sustava Switchblade jest mogućnost njegove transformacija prema potrebi u navođeni projektil zrak - zemlja. Naime, nakon otkrivanja kopnenog cilja poput protivničkog minobacačkog položaja, postavljene protivničke zasjede uz prometnicu na koji je potrebno trenutačno reagirati, ne gubeći vrijeme na komunikaciju sa zapovjedno - operativnim središtem tražeći potporu topništva ili zrakoplovstva, samu letjelicu Switchblade moguće je poput "kamikaze" usmjeriti na željeni cilj koji ona može neutralizirati zahvaljujući bojnoj glavi smještenoj u prednjem dijelu letjelice. Sustav je malih dimenzija pa ga u naprtnjači nosi jedan vojnik a lansira se iz cijevi poput minobacačkog projektila, nakon čega izvlači svoje upravljačke - uzgonske površine koje rabi za let. Američka je kopnena vojska tijekom proteklih dvanaest mjeseci provedla više uspješnih operativnih testiranja sustava Switchblade, koji tijekom ovoga ljeta kani poslati u Afganistan.

I. SKENDEROVIC

POLETIO PHANTOM EYE

S piste Drydenova Središta za istraživanje letenja koji se nalazi u sklopu američke zrakoplovne baze Edwards, na svoj prvi probni let 1. je lipnja poletio novi Boeingov besposadni sustav Phantom Eye. Tijekom dvadesetosam minuta leta maksimalna postignuta visina leta bila je 1350 m, dok je krstareća brzina iznosila 115 km/h. Testirane su letne odlike letjelice te sustav upravljanja iz zemaljske kontrolne postaje. Phantom Eye je iz obitelji HALE (High Altitude Long Endurance) besposadnih sustava nove generacije, na čijem je sklapanju Boeing

DOSTAVLJENA PETA PODMORNICA KLASE VIRGINIA

Američka kompanija General Dynamics Electric Boat dostavila je američkoj ratnoj mornarici 2. svibnja petu jurišnu podmornicu na nuklearni pogon klase Virginia imena USS Mississippi (SSN 782) Block II, gotovo godinu dana prije ugovorenog terminskog plana naznačenog za 30. travnja 2013. čime su smanjeni troškovi gradnje za više od 60 milijuna dolara. Gradnja podmornice trajala je samo 62 mjeseca, čime je postavljen rekord kao najbrže izgrađeno plovilo u programu. Prije dostave podmornica je prošla intenzivna brodograđevna i primopredajna ispitivanja dok je ulazak u operativnu službu najavljen svečanošću koja će se održati u Pascagouli u Mississippiju. Krštenje sljedeće podmornice, USS Minnesota (SSN 783) predviđeno je za jesen ove godine. Nuklearne podmornice klase Virginia imaju duljinu 114,90 metara, promjer trupa 10,36 metara, podvodnu istisninu 7800 tona, dok im je najveća podvodna brzina 25 čvorova. Najveća dubina ronjenja im je 250 metara. Opremljene su s četiri torpedne cijevi za torpeda Mk 48 ADCAP i 12 vertikalnih lansirnih cijevi za projektile Tomahawk a ukupno su naoružane s 38 torpeda ili projektila, ovisno o potrebi. Glavne karakteristike ovih podmornica očituju se u mogućnosti napada na kopnene ciljeve s krstarećim projektilima Tomahawk i provođenja dugotrajnog prikrivenog nadzora kopnenih područja, priobalnih voda i drugih mornaričkih neprijateljskih snaga.

M. PTIĆ GRŽELJ

počeo raditi početkom 2010. godine. Prema navodima Boeinga dijelom se temelji na njihovu starijem besposadnom sustavu Condor, namijenjen je za izviđanje iz zraka, a uz to zamišljen i kao komunikacijska platforma. Maksimalni operativni vrhunac Phantom Eyea trebao bi biti 20 000 m, uz mogućnost četverodnevног neprekinutog boravka u zraku. Raspon krila letjelice iznosi 45 m, a Phantom Eye će moći nositi teret od oko 200 kg što se prije svega odnosi na elektrooptički senzorski paket opreme. Nje-

gova posebnost je pogonska skupina koju čine dva automobilska Fordova motora. Uz to, pogonsko gorivo prerađenih motora čini tekući vodik koji je odabran zbog niza svojih prednosti poput visoke energetske vrijednosti te je bez štetnih emisija. Time Boeing vraća u fokus istraživanje vodika kao mogućeg alternativnog goriva u zrakoplovstvu, čija se primjena proteklih godina ne istražuje toliko intenzivno kao što je to slučaj s biogorivom.

I. SKENDEROVIC

Obratite nam se s povjerenjem:

Pleter - usluge d.o.o.

Čerinina 23

Tel. 01/4627-792

Fax: 01/2300-729

e-mail: catering@pleter-usluge.hr

www.pleter-usluge.hr

www.catering-plus.hr

Za vas organiziramo:

- Obljetnice, proslave i svečanosti**
- Poslovne ručkove**
- Svadbene svečanosti**
- Domjenke za prigodne svečanosti**
- Toplo - hladne buffete**
- Coctail party**
- Banqueting**

S nama ste u plusu i u vlastitom domu

OBRAMBENA INDUSTRija

Zajednička visokotehnološka tvrtka G-NIUS (Unmanned Ground Systems - besposadni kopneni sustavi, koju su osnovali IAI i Elbit Systems), dizajnirala je i ponudila tržištu GUARDIUM nastalom na temelju provjerene i dokazane platforme TOMCAR, vrlo pokretljivog besposadnog vozila za teške terene. Vozilo ima autonomni pogon što mu omogućava precizno upravljanje preko unaprijed definiranih ruta programiranih u njegov misijski profil.

Sposoban je za široki dijapazon zadataća i kontinuirani rad, te sadržava sustave koji mu omogućuju u svim vremenskim okolnostima kontinuirano slati vizualne, audio i ostale podatke natrag prema operateru bez rizika za ljudske živote. U stanju je također samostalno otkrivati i izbjegavati razne vrste prepreka, što je omogućeno automatskim korekcijama smjera u realnom vremenu bez intervencije operatera.

Meprolightovi tricijiski iluminatori dostupani su u fiksnim i podesivim modelima za sve najpopularnije tipove oružja, mogu biti u različitim kontrastnim bojama prema željama naručitelja i osiguravaju značajno povećanje vjerojatnosti pogotka

Robotski sustav GUARDIUM

IZRAELSKA VISOKOTEHNO

IZRAELSKI VISOKOTEHNOLOŠKI SEKTOR MOŽE SE POHVALITI NIZOM MANJIH ALI VRLO STRUČNIH I KOMPETENTNIH TVRTKI, OD KOJIH SU NEKE NARASLE OD POČETNIH MANUFAKTURNIH FAZA DO RENOMIRANIH TVRTKI, ETABLIRANIH U PROJEKTIRANJU I PROIZVODNJI PROFESIONALNIH VISOKOTEHNOLOŠKIH SUSTAVA

TVRTKA RAFAEL ADVANCED DEFENSE SYSTEMS

Rafael je postao vjerojatno jedna od svjetskih najinovativnijih obrambenih tvrtki pošto je pretvoren iz tvrtke koju je kontroliralo izraelsko Ministarstvo obrane u tvrtku potpuno komercijalne orientacije. Žičajno je narastao u svim segmentima u posljednjih nekoliko godina. Dva možda i najimpresivniji sustava što ih proizvodi ova tvrtka jesu Trophy ADS, aktivni obrambeni sustava za tenk MERKAVA Mk4M, koji je već stekao uspješno borbeno iskustvo protiv najnovijih protuoklopnih vođenih raketnih sustava, te proturaketno-topničko-minobacački sustav Iron Dome, koji je također vrlo uspješno uporabljen u obaranju

Pripremio Igor SPICIJARIĆ

LOŠKA INDUSTRIJA (II. dio)

raketa, uključujući modificirane raketne projektile GRAD.

Obitelj Trophy ADS, koja se neprestano širi s novim lakšim inačicama sustava pogodnim za uporabu na oklopnim vozilima, odnosno na vozilima za podršku, kao i proturaketni

sustav Iron Dome, uključuje najnapredniji visokotehnološki dizajn, koji je produkt rada i razvoja visokoprofesionalnog tima stručnjaka, s bogatim vojnim iskustvom.

Svakako treba spomenuti Rafaelovu vrlo učinkovitu raketnu obitelj SPIKE, kojoj je nedavno dodan i novi, Mini-SPIKE, vođeni raketni projektil. MINI-SPIKE je prva generacija oružja za provedbu protupješačkih preciznih napada, navođenim projektilom, dizajniranim za uporabu na taktičkoj razini satnije i voda. Ovaj prijenosni raketni sustav teži 12 kg i sastoji se od zapovjedno-lansirne jedinice (CLU), za traženje i zahvat cilja te bežične kontrole leta raketnog projektila težine 4 kg te raketnih projektila smještenih u transportno-lansirne kontejnere.

Predviđeno je da jedan vojnik operator iz postrojbe nosi CLU i dvije raketne dok ostali pripadnici postrojbe nose pričuvne raketne. Slikovni senzor nalazi se u prozirnom radomu u prednjem dijelu projektila ispred elektroničke sekcije, sekcije za vođenje sustava i servouređaje, boj-

Aktivni zaštitni sustav
Trophy na tenku Merkava IV

Foto: Rafael

manufakturnih faza do vrlo renomiranih tvrtki, etabliranih u projektiranju i proizvodnji profesionalnih visokotehnoloških sustava. Sada postoji više od sto tvrtki koje izravno sudjeluju u projektiranju i razvoju sofisticiranih visokotehnoloških proizvoda. Izrael Military Industries (IMI) je visokotehnološka tvrtka specijalizirana za projektiranje, razvoj i proizvodnju vodećih rješenja na polju naprednog streljiva i njihovih popratnih sustava. Među njihovim najnovije razvijenim proizvodima je i Iron Fist, aktivni obrambeni sustav, posebno dizajniran za novi oklopni transporter Namer.

Tvrta Camero Tech razvija jedinstveni, prijenosni, "kroz zid penetrirajući mikrovalni radar", koji omogućuje iznimnu prednost pješačkim snagama i posebice specijalnim postrojbama koje djeluju u urbanim sredinama i daje im sposobnost djelovati

Osim noćnih osvjetljivača Meprolight je razvio širok raspon poluiluminirajućih tricijskih proizvoda, uključujući čitače topografskih karata, kompase, assortiman pomoćnih svjetala, različitih znakova za označavanje opasnih mjesto, zrakoplovnih markera, taktičkih i osobnih markera te ostalih tricijskih proizvoda posebne namjene koji su dizajnirani u suradnji s vojskom, specijalnim postrojbama i policijom kako bi se zadovoljile njihove posebne potrebe.

OBRAMBENA INDUSTRIZA

učinkovitije u akcijama spašavanja. Revolucionarni Xaver 3D portabl radar sposoban je za "gleđanje kroz zidove" i omogućuje vojnicima da u realnom vremenu dobro promotre i analiziraju urbane (pokretne i nepokretnе objekte) prije njihova zauzimanja. Osnovana 2004., kao podružnica ITL-a, od 2010. Laser Detect Systems (LDS) djeluje na tržištu kao samostalna tvrtka, s naglaskom na produkciju svojih patentiranih tehnologija namijenjenih domovinskoj sigurnosti i obrani zemlje te naravno stranim vojnim i sigurnosnim tržištima. LDS je predstavio svoju novu liniju sustava za detekciju eksploziva te liniju detektora za identifikaciju opasnih materijala, uključujući i sustave za daljinsko skeniranje pri čemu se koristi vlastito razvijena i patentirana tehnika laserske spektroskopije. Spomenuta metoda provodi algoritme za obradu vidljivog i EM spektra kao i razne aplikacije filtriranja, uključujući i Laser-Induced Bre-

Tvrta CONTROP specijalizirala se u razvoju i proizvodnji elektrooptičke opreme i sustava za precizni nadzor kretanja u prostoru. Glavni proizvodni program ove visokotehnološke tvrtke uključuje automatske pasivne sustave za otkrivanje uljeza u štićenom perimetru

Foto: Rafael

Radar Xaver za "gleđanje kroz zid"

akdown Spectroscopy (LiBS) metodu. Tvrta CÖNTROP specijalizirala se u razvoju i proizvodnji elektrooptičke opreme i sustava za precizni nadzor kretanja u prostoru. Glavni proizvodni program ove visokotehnološke tvrtke uključuje automatske pasivne sustave za otkrivanje uljeza u štićenom perimetru, ponajprije u vojnim i trgovackim lukama te nadzor granice. CONTROPOVI sustavi odlikuju se visokim taktičko - tehničkim performansama a zbog svoje dimenzijske prilagodljivosti i malih težina iznimno su pogodni u dnevno/noćnim uvjetima na besposadnim letjelicama.

STRANA TRŽIŠTA

Pokazujući samo nekoliko od mnogih izvoznih i stranih kooperacijskih ugovora i poslova koje je izraelska visokotehnološka industrija dobila u posljednje vrijeme, moglo bi biti iznimno zanimljivo istaknuti da je izraelska visokotehnološka industrijska udruga potpisala Memorandum o razumijevanju u lipnju 2011. s indijskim partnerom za poticanje međusobne suradnje u razvoju napredne tehnologije. Izraelci su se usredotočili na indijsku saveznu državu Andhra Pradesh, koja je postala dom i sjedište mnogih brzo rastućih softverskih kompanija smje-

štenih u gradu Hyderabadu. Opseg tehnološke suradnje s Indijom i rast izvoza vojne tehnologije i proizvoda u nju je impresivan. U 2008. godini, India je potpisala s Izraelem 4,1 milijarde dolara vrijedan ugovor za kupnju kopnenomornaričkog proturaketnog obrambenog sustava utemeljenog na izraelskom mornaričkom raketnom sustavu dugog dormeta Barak, koji proizvodi IAI. New Delhi je potpisao i ugovor vrijedan 2,5 milijarde dolara s IAI i Rafaelom o zajedničkom razvoju naprednih inačica raketnih PZO sustava zemlja-zrak Spyder.

MANJI PROIZVOĐAČI

Izrael Weapon Industries (IWI) osnovan je kao podružnica tvrtke IMI koja je jedan od svjetskih lidera, a to je bila i u posljednjih 70 godina, u konstrukciji i proizvodnji dokazano kvalitetnog pješačkog lakog naoružanja. IWI je dio grupe svjetskih tvrtki koje razvijaju i proizvode široku lepezu proizvoda kojima se koriste vladina tijela, vojske i agencije za provedbu zakona u cijelom svijetu. U proizvodnom se programu ove tvrtke nalaze različiti oružni sustavi, među kojima se posebno ističe obitelj jurišnih pušaka Tavor, zatim laka strojnica Negev, dobro poznata serija jurišnih pušaka tipa Galil, modernizirani Galil sniper, legendarne strojnica Uzi (u mini

Proturaketni sustav Iron Dome u mobilnoj inačici

i mikroinačicama) i gama pištolja Jerihon, IWI i izraelska vojska osnovali su zajedničke istraživačko - razvojne timove za daljnji razvoj tih oružja, čija je finalna konfiguracija posljedica stalnih interakcija, terenskih ispitivanja i promjena koje proizlaze iz novih borbenih zahtjeva. Jurišna puška tipa Tavor moderan je tehnološki dizajn s bull-pup konceptom i naprednim materijalima. Između ostalih prednost ovog koncepta jest i činjenica da je učinkovita zbog duge cijevi zbog svoje bull-pup konfiguracije.

Oružje uključuje i integralni refleksni ciljnik kako bi se dodatno poboljšala preciznost. Osim toga, puška se na brz i jednostavan način može opremiti dnevnim ili noćnim teleskopom koji ne zahtijeva nikakvo posebno kalibriranje. Negev kalibra 5,56 mm je laka strojnica, sposobna za poluautomatski ili automatski način paljbe koja omogućuje maksimalnu mogućnost paljbe potpore na razini pješačkog voda. Tvrtka Meprolight proizvodi i prodaje široku lepezu EO i optičkih sredstava, kao i uređaja tipa NVG (noćni dalekozori) za nadzor prostora pri slabom ili nikakvom osvjetljenju. U prodajnom assortimanu su i razne naočale za noćno gledanje, LED proizvodi za osvjetljivanje te ostali pribor za zaštitu i sigurnost namijenjeni za vojne, policijske i civilne zadaće. Me-

prolight blisko surađuje s vojskom, izraelskom policijom i ostalim Vladiminskim sigurnosnim agencijama, nudeći optičku opremu. U samom središtu Meprolightova tržišnog uspjeha su visoka kvaliteta proizvoda i inzistiranje na poštivanju i primjeni najstrožih standarda, te njihova sposobnost brzog odgovora na posebne potrebe kupaca. Svakako treba naglasiti i posvećenost zaposlenog osoblja, od kojih su mnogi već i četrtdesetak godina zaposlenici tvrtke.

Meprolight je uspostavio kontakte s mnogim obrambenim čimbenicima diljem svijeta koji su spremni za sudjelovanje u većim zajedničkim programima kojima bi se zadovoljile posebne potrebe oružanih/sigurnosnih snaga u različitim scenarijima borbi. Meprolight je nedavno objelodanio da postoji sve veći trend vodećih proizvo-

Jurišna puška Tavor opremljena ciljnikom Meprolight

Izrael Military Industries (IMI) je visokotehnološka tvrtka specijalizirana za projektiranje, razvoj i proizvodnju vodećih rješenja na području naprednog streljiva i njihovih popratnih sustava. Među njihovim najnovije razvijenim proizvodima je i Iron Fist, aktivni obrambeni sustav, posebno dizajniran za novi oklopni transporter Namer.

đača oružja u traženju sveobuhvatnih optičkih rješenja za njihova oružja. Među njihovim najvećim kupcima su izraelska vojska, izraelska policija i specijalne snage. Meprolightovi tracijski iluminatori dostupni su u fiksnim i podesivim modelima za sve najpopularnije tipove oružja, mogu biti u različitim kontrastnim bojama prema željama naručitelja i osiguravaju značajno povećanje vjerovatnosti pogotka. Iluminatori, kao i njihovi ostali samostalno razvijeni uređaji za osvjetljivanje, rabe do maksimuma prednosti tracijskih izvora svjetlosti. Odlikuju ih pouzdanost i sigurnost uporabe, relativno laka konstrukcija, nepotrebnost gotovo bilo kakvog održavanja, neovisnost od bilo kojeg vanjskog izvora energije i mogućnost uporabe opreme za iluminaciju i do 15 godina u svim vremenskim uvjetima.

Meprolight nudi jamstvo na tržištu za svoje TRU-DOT osvjetljivače. Osim noćnih osvjetljivača Meprolight je razvio širok raspon poluiluminirajućih tracijskih proizvoda, uključujući čitače topografskih karata, kompase, assortiman pomoćnih svjetala, različitih znakova za označavanje opasnih mesta, zrakoplovnih markera, taktičkih i osobnih markera te ostalih tracijskih proizvoda posebne namjene koji su dizajnirani u suradnji s vojskom, specijalnim postrojbama i policijom kako bi se zadovoljile njihove posebne potrebe. ■

Školski mlažnjak SK 60 (SAAB 105)

POVIJEŠT

U ŠVEDSKOM GRADU LINKÖPINGU, U ZRAKOPLOVNOJ BAZI MALMEN, 2. I 3. LIPNJA ODRŽANA JE SREDIŠNJA PROSLAVA 75. OBLJETNICE TVRTKE SAAB. MANIFESTACIJA JE OBILJEŽENA JEDINSTVENOM IZVEDBOM AEROMITINGA NA KOJEM SU DOMINIRALI AVIONI TVRTKE SAAB

Prava je rijetkost da se prilikom obilježavanja obljetnica tvrtki-proizvođača aviona prikažu svi ili najznačajniji njezinii proizvodi. Ono u čemu su Švedjani zaista pokazali posebnost i zavidnu zrakoplovnu kulturu, zbog čega je i bilo najvrednije posjetiti aeromiting, jest postojanje primjerka svih SAAB-ovih uspješnica koje su sudjelovale u letačkom programu

SVENSKA AEROPLAN AKTIEBOLAGET (SAAB) 1937. - 2012.

Švedska tvrtke SAAB kod većine izaziva asocijaciju na pouzdane i sigurne automobile, dok zapravo ovaj gigant, koji danas zapošljava više od 30 000

Veliki je projekt bio Saab 18 projektne oznake L-11, a riječ je o izvidniku-bombarderu koji su još nazivali i švedski Mosquito. Nakon njega tvrtka je zakoračila u novu inovativnu fazu koja je ubrzo rezultirala izvedbama aviona s potisnim propelerom i prvim projektima s mlažnjim motorima

zaposlenika, u svoju lepezu proizvoda ubraja razne tehničke sustave za civilnu i vojnu namjenu. Tako se danas SAAB sastoji od nekoliko cjelina, a najveća je upravo ona koja se bavi obrambenim i sigurnosnim sustavima. Budući da je osnovna djelatnost tvrtke, od svog osnivanja od grupe Bofors 2. travnja 1937. u Trollhättanu, bila zrakoplovna industrija, obljetnica je tvrtke bila prožeta zrakoplovnom tematikom.

Odluka o osnivanju domaće tvrtke za projektiranje i proizvodnju aviona bila je inspirirana globalnim političkim kretanjima toga vremena kada je II. svjetski rat već bio na vidiku. Naziv tvrtke se zapravo tumači dvodijelno

kao Svenska Aeroplan (SA) i Aktiebolaget (AB) što bi značilo društvo ograničene odgovornosti (d.o.o.). Švedska zrakoplovna industrija svoje korijene ima još od 1913. godine kada je dr. Enoch Thulin osnovao prvu tvornicu aviona Aeroplansvarvet Skåne (AVIS). Svojim djelovanjem Thulin je postavio filozofiju švedskog pristupa u zrakoplovnoj tehnici koja je vidljiva i danas. Naime, vrlo je brzo uočio nedostatke aktualnih aviona proizvođača iz drugih zemalja toga vremena i krenuo s poboljšanjima motora i njihove konstrukcije. Filozofija tehničke i tehnološke izvrsnosti postavljena je od početka u švedsku filozofiju projektiranja aviona. Od prvih dana postojanja,

U Povijesnoj eskadrili danas nalaze se J 29F Tunnan, J 32 Lansen, AJS 37 Viggen, J 35 Draken, SK 50, Safir 91C, Sk 16A (2 primjerka), Hawker Hunter Mk 58, SK 60E, J 28C DH Vampire (2 primjerka)

Napisao i snimio Danijel VUKOVIĆ

U ZRAKU

History Flight eskadrila ustrojeno je unutar švedskih zračnih snaga (SwAFHF)

SAAB-ovi avioni, baš kao i automobili, stekli su posebnu reputaciju u pouzdanosti, kvaliteti i operativnim značajkama.

OD SAAB 17 DO GRIPENA

Početkom 1938. godine tvrtka je SAAB zaprimila zahtjev za projektiranjem izvidničkog aviona za tadašnje ratno zrakoplovstvo. Osnovni je zahtjev bio dobra vidljivost iz kabine s pozicije motritelja. Oznaka prototipa avina bila je L-10 i on se odlikovao brojnim novinama toga vremena - bio je srednjokrilac s unutarnjim spremnicima za bombe, sposoban za bombardiranje iz obrušavanja kada je rabio i zračne kočnice koje

Pod oznakom L-21 i kasnijom J 21, nastao je avion i njegove inačice koje su obilježile predratno, ratno i poratno razdoblje II. svjetskog rata

su bile izvedene po novom konceptu. U konačnici zadovoljavajuća vidljivost motritelja nije zadovoljena, ali se zbog svojih ukupnih pozitivnih i inovativnih osobina pokazao više nego uspješnim projektom.

Sljedeći je projekt bio Saab 18 projektnе označke L-11, a riječ je o izvidniku-bombarderu koji su još nazivali i švedski Mosquito. Nakon njega tvrtka je zakoračila u novu inovativnu fazu koja je ubrzo rezultirala izvedbama aviona s potisnim propelerom i prvim projektima s mlaznim motorima. Sljedeći je projekt bio avion na kojem se pogonska skupina postupno razvila s potisnog propelera na mlazni pogon. Pod oznakom L-21 i kasnijom

Švedska tvrtke SAAB kod većine izaziva asocijaciju na pouzdane i sigurne automobile, dok zapravo ovaj gigant, koji danas zapošljava više od 30 000 zaposlenika, u svoju lepezu proizvoda ubraja razne tehničke sustave za civilnu i vojnu namjenu. Tako se danas SAAB sastoji od nekoliko cjelina, a najveća je upravo ona koja se bavi obrambenim i sigurnosnim sustavima.

 VOJNA INDUSTRIJA

SAAB B17

J 21, nastao je avion i njegove inačice koje su obilježile predratno, ratno i poratno razdoblje II. svjetskog rata. Politička situacija u kojoj se Švedska našla i koju je zastupala u vrtlogu II. svjetskog rata, imala je posljedice u zrakoplovnoj industriji.

Zbog embarga na izvoz motora, kao i nemogućnost dobivanja licencija za njihovu proizvodnju od savezničkih i Sila osovine, tvrtka Svenska Flygmotor AB imala je problema s održava-

**Naziv tvrtke se
zapravo tumači
dvodijelno,
kao Svenska
Aeroplan (SA)
i Aktiebolaget (AB)**

njem svojih kapaciteta. Iako je projekt J 21 bio obećavajući, zbog uočenih problema vodstvo tvrtke SAAB odlučilo je odgoditi rad na projektu te su zračne snage bile prisiljene nabaviti određene količine vojnih aviona iz Italije. No već na sam pogled konceptualnog L-21 bilo je jasno kako je riječ o avionu s brojnim novinama i naprednim rješenjima toga doba. Za njega je bilo razvijeno i katapultirajuće sjedalo domaće proizvodnje (Bofors)

te laminarni aeroprofilni od kojih je napravljeno krilo s malim otporom i visokih performansi.

Prvi let prototipa J 21 bio je 30. lipnja 1943. Avion je bio opremljen njemačkim klipnim V12 motorom s vodenim hlađenjem Daimler Benz DB 605B snage 1475 konjskih snaga, koji su bili dostavljeni nakon završetka Drugog svjetskog rata. Kasnija inačica aviona pod oznakom J 21R bila je opremljena britanskim mlaznim motorom de

ASJ 37 Viggen

SAAB-ove uspješnice u zajedničkom preletu - prizor zbog kojeg je vrijedilo posjetiti Linköping - J 35J Draken, J 29F Tunnan, JAS-39C Gripen, J 32D Lansen, SK 60 i ASJ 37 Viggen

J 32D Lansen

Haviland Goblin 1 (domaća oznaka RM 1) i prvi je put poletjela 10. ožujka 1947. Iako se J 21R nije dugo zadržao u operativnoj uporabi, akumulirana su brojna iskustva koja su ohrabrilila i bila poticaj švedskim zrakoplovnim stručnjacima u dalnjim projektima mlažnih aviona.

Završetkom Drugog svjetskog rata naružbe novih aviona znatno su opale pa je opstanak tvrtke s golemim tehnološkim potencijalom bio vidljiv u proširenju djelatnosti i na automobilsku industriju. No ubrzo se svijet suočio s novom prijetnjom, Hladnim ratom, koji je maha uzeo i u Švedskoj gdje je kulminirao u lipnju 1952., kada je ruski lovac MiG-15 iznad Baltika u području međunarodnih voda oborio švedski DC-3 opremljen sustavima za obavlještajno izviđanje (SIGINT).

Ovaj čin i opće napeto stanje na međunarodnoj razini te zadržavanje vojne neutralnosti Švedske, doveli su do daljnog domaćeg razvijanja i proizvodnje obrambenih sustava primjereno definiranim strategijama obrane zemlje. U području borbenih aviona, iduća desetljeća obilježena su avionima J 29 Tunnan, J 32 Lansen, J 35 Draken, SK 60 i JA 37 Viggen.

POVIJESNA ESKADRILA

Avioni nose vojne oznake primjereno njihovoj namjeni (J, SK, JA), dok su tvorničke oznake po brojčanoj oznaci iden-

tične, ali s prefiksom SAAB. Ono što je jedinstveno i što oduševljava istinske zaljubljenike u zrakoplovnu tehniku jest da tvrtka SAAB njeguje i održava u letnom stanju gotovo sve svoje proizvedene avione. Oni koji nisu u letnom stanju, smješteni su u izvanredno restauriranu stanju u zrakoplovnom muzeju (Flygvapenmuseum) u bazi Malmen. Avioni su formacijski okupljeni u Povijesnu eskadrilu koja se, što je zanimljivo, ustrojeno nalazi unutar švedskih zračnih snaga (SwAFHF). Dakle zemlja vodi brigu o ovim avionima, pripadajući infrastrukturni i zrakoplovnom osoblju, za razliku od očekivanе filozofije sličnih ideja koje su generirale entuzijastičke grupe i udruge.

Tako se u sklopu Povijesne eskadrile danas nalaze J 29F Tunnan, J 32 Lansen, AJS 37 Viggen, J 35 Draken, SK 50, Safir 91C, Sk 16A (2 primjera), Hawker Hunter Mk 58, SK 60E, J 28C DH Vampire (2 primjera). U remontu i renoviranju nalaze se još SK 16 Harvard, A 32A Lansen, SK 37 Viggen, SK 35C Draken i HKP 2 Alouette. U kakvom su stanju avioni najbolje pokazuju njihov nastup u letačkom programu tijekom kojeg ih njihovi piloti nisu "štedjeli". Svojstvene manevarske mogućnosti sa specifičnim zvukovima motora po kojima se može detektirati vrsta kompresora i sustava komore izgaranja, Povijesna eskadrila nikoga nije ostavila ravnodušnim.

Na stajanci su imali posebnu površinu na kojoj su pokretali motore i s kojih su odlazili i vraćali se poslije leta. Takva praksa na aeromitingu nije uobičajena, već postoji tzv. udaljena letačka zona ili linija na kojoj su raspoređeni zrakoplovi koji sudjeluju u letačkom programu. Doživjeti u neposrednoj blizini pokretanje motora na zemlji, uvjeriti se u veću ili manju složenost opluživanja ovih povijesnih aviona, osjetiti avion, razgovarati s pilotima i tehničarima, zaista je jedinstven događaj. U standardnom dijelu aeromitinga dominirali su, kako se i očekivalo, najmlađi predstavnici tvrtke SAAB, tj. inačice aviona JAS-39 Gripen. Posebnost njihova nastupa bila je u tome što su na SAAB-ov rođendan došli svi korisnici ovog aviona (Češka, Mađarska, Južnoafrička Republika, Tajland i Kraljevska škola probnih pilota - ETPS) te su svi sudjelovali i u letačkom programu.

Odluka o osnivanju domaće tvrtke za projektiranje i proizvodnju aviona bila je inspirirana globalnim političkim kretanjima toga vremena kada je II. svjetski rat već bio na vidiku

Obilježavanje 75. obljetnice tvrtke SAAB započelo je uoči aeromitinga, 31. svibnja i 1. lipnja kada su na istom mjestu održavana međunarodna konferencija, odnosno forum vezan za međunarodnu obrambenu tematiku i SAAB-ovu ulogu, kao i ulogu i budućnost razvoja švedskih vojnih zrakoplova i njihova vojnog zrakoploštva uopće.

VOJNA INDUSTRIZA**AEROSPACE FORUM 2012**

Obilježavanje 75. obljetnice tvrtke SAAB započelo je uoči aeromitinga, 31. svibnja i 1. lipnja kada su na istom mjestu održavana međunarodna konferencija, odnosno forum vezan za međunarodnu obrambenu tematiku i SAAB-ovu ulogu, kao i ulogu i budućnost razvoja švedskih vojnih zrakoplova i njihova vojnog zrakoploštva uopće. Na forumu su se mogla poslušati izlaganja renomiranih stručnjaka i časnika iz područja borbenog zrakoplovstva. Tako je istaknuta i buduća vizija tvrtke SAAB u zrakoplovnoj tehnici, koja je trenutačno vodeća tvrtka među šest europskih zemalja u projektu borbene besposadne letjelice nEUROn UCAV. U SAAB-u je jasna daljnja vizija rada na projektu višenamjenske besposadne letjelice-helikoptera Skeldar. Svojim tehnološkim kapacitetima tvrtka sudjeluje i u izradi komponenti putničkih aviona iz obitelji Airbus. ■

Jedinstveni J 29F Tunnan

PLETER - USLUGE d.o.o. HOTEL VELI JOŽE, PULA

Bilo da putujete u društvu dragih prijatelja ili sami tražite kutak za odmor, nudimo vam ugodan smještaj u neposrednoj blizini središta 3000 godina stare Pule.

Iz ponude hotela izdvajamo povoljne sedmonevne aranžmane na bazi noćenja s doručkom za djelatnike MORH-a i OSRH i njihove obitelji po cijeni od 980,00 kn po osobi.

Kontakti - informacije - rezervacije:
Hotel Veli Jože, Bečka 9, 52 100 Pula
Tel. 052/223-455, 052/551-182
Fax: 052/214-240
e-mail: velijoze@pleter-usluge.hr
www.veli-joze.hr
www.pleter-usluge.hr

Vijesti,
aktualnosti,
zanimljivosti
iz policijskog rada
čitajte na:

www.mup.hr

Babur, osnivač Mogulskog Carstva, bio je dostojan potomak velikog vojskovođe i osvajača Timurlenka

 PODLISTAK

APSOLUT MOGULS

TIJEKOM VLADAVINE AKBARA VELIKOG (1556. - 1605.), TE NJEGOVIH NASLJEDNIKA, MOGULSKO CARSTVO DOSTIŽE SVOJ VRHUNAC I RASPROSTIRE SE PREKO CIJELOG INDIJSKOG POTKONTINENTA

Dok se Carstvo Vijayangara (Hrvatski vojnik 397) grčevito borilo s muslimanskim vojskama, Timurlenkov potomak Zahir ud-Din Mohammad Babur na sjeveru Indijskog potkontinenta je stvorio novo, moćno Mogulsko Carstvo. Njegovo stvaranje praktično započinje nakon prve bitke kod Panipata 1526. godine. Bitka je vođena između Baburove vojske i snaga još uvijek postоеćeg (iako svedenog na ostatke ostataka) nekada moćnog Delhijskog sultanata pod vodstvom zadnjeg delhijskog sultana Ibrāhīma Lōdija. Prva bitka kod Panipata imala je razvoj i tijek vrlo sličan znatno kasnije vođenoj bitki kod Tali-kota (1565. godine, HV 397) između muslimanskih snaga i Vijayangara Carstva. Muslimanska su kraljevstva, shvativši učinkovitost vatrengog oružja "na vlastitoj koži", preuzela takтиku zbog koje je delhijski sultan izgubio bitku (i život) kod Panipata.

IZUM TAKTIČKE PRIČUVE

Baburova vojska imala je između 13 000 i 15 000 vojnika, ali i 20 – 24 topnička oruđa koja su postavljena na dominantne objekte prije početka bitke. Vojsku Delhijskog sultanata najčešće dijelom činili su Paštuni, a zadržana je tradicionalna hinduistička takтика u kojoj su nositelji bitke bili ratni slonovi, njih više od 100. Bitka je započela masovnim udarom delhijskih snaga sa slonovima u prvom borbenom redu, ali na-

kon pokolja Baburova topništva, došlo je do meteža u delhijskim redovima. Unatoč tome napad je nastavljen pa je amortizaciju udara preuzeo Baburovo konjaništvo. Potrebno je naglasiti kako je Babur prvi uveo novinu u borbama na Indijskom potkontinentu – taktičku pričuvu. Veliki dio konjaništva zadržao je iza prvih redova, kako bi ga uveo u borbu kada je situacija bila već mnogo jasnija, a delhijske snage zamorene višesatnom borbom. Udar svježeg konjaništva u bokove izmorene i prorijeđene delhijske vojske riješio je daljnji tijek bitke, koja se pretvorila u bezglavo bježanje i progon ostataka njihovih snaga.

FEUDALNE ORUŽANE SNAGE

Tijekom vladavine Akbara Velikog (1556.-1605.), te njegovih nasljednika, Mogulsko Carstvo dostiže svoj vrhunac i rasprostire se preko cijelog Indijskog potkontinenta, osim malog dijela na krajnjem jugu zemlje, južno od Ahmadnagara. Vrijeme Akbara Velikog je u "zlatno doba" Carstva u kojem se snažno razvija umjetnost i arhitektura, širi vjerska tolerancija i razumijevanje među brojnim etničkim skupinama. Akbar je reorganizirao i oružane snage, ustrojivši ih na feudalnim principima vrlo sličnim Otomanskom Carstvu. Osnovicu vojske činili su feudalci – konjanici mansabdarji, čiji bi ekvivalent u otomanskoj vojsci bili spahije. Oni su dobiva-

Za vrijeme Akbara Velikog (lijevo) na Indijski potkontinent masovnije dolaze Portugalci i počinju osnivati svoje utvrđene trgovačke postaje, a ubrzo ih slijede i ostali Europsjani, prije svega Britanci

Marinko OGOREC

NA VLAST KOG CARSTVA

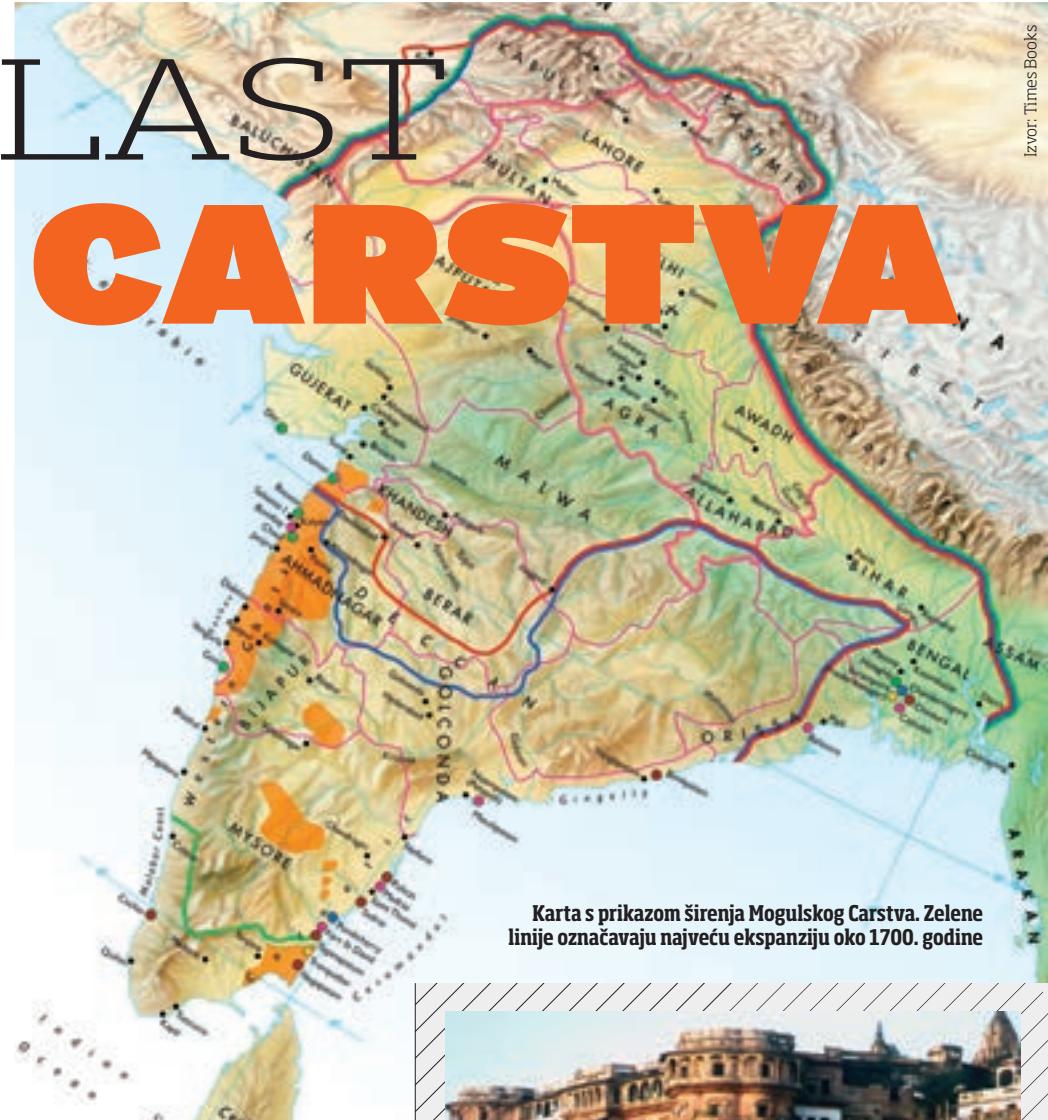
li posjede (jagire) kao nagradu za svoju vojnu službu, a za užrat su bili obvezni osobno se odazvati na sultanov poziv u vojnu službu, te sa sobom povesti odgovarajući broj naoružanih i opremljenih vojnika, ovisno o veličini jagira kojim je pojedini mansabdar raspolagao. Vojska se dijelila na konjaništvo, pješaštvo i topništvo, pri čemu je konjaništvo bilo glavna udarna snaga kojem je bila posvećena posebna pozornost. Konjaništvo je bilo zaštićeno oklopom (postojalo je 19 različitih vrsta oklopa), a u većoj ili manjoj mjeri zaštićivani su i konji (ovisno o imovnom stanju vlasnika). Topništvo se dijelilo na poljsko (lakša oruđa manjih kalibara i s mogućnošću vučnog transporta) i tvrđavsko (stacionarna oruđa velikih kalibara). Pješaštvo je bilo potpuno zapostavljeno i manje vrijedan rod vojske, slabo naoružan i loše uvježban.

OKRUTNI AURANGZEB

Posljednji značajni vladar Mogulskog Carstva Aurangzeb (1658. – 1707.)

Sudeći po povijesnim činjenicama, Aurangzeb je bio sposobniji vojiskovoda nego vladar

Karta s prikazom širenja Mogulskog Carstva. Zelene linije označavaju najveću ekspanziju oko 1700. godine

bio je vjerski iznimno netolerantan i isključiv vladar, zbog čega je i došlo do rastakanja Carstva. Iako vrlo dobar vojiskovođa, koji je još proširio granice, Aurangzebova ne-trpeljivost prema hindusima i uništanje njihovih hramova, dovele su do hinduističke pobune 1678. Nju je Aurangzeb ugušio nizom vrlo skupih ratova, zbog čega je doveo svoje carstvo na rub bankrota. Sla-bljenje Carstva iskoristili su indijski ratnički narod Marāthā i vjerska sekta Sikha kako bi ostvarili svoje separatističke ciljeve, a njegovu dodatnom urušavanju pridonijelo je nadiranje europskih kolonijalnih sila (prije svega Nizozemske, Velike Britanije i Francuske). ■

SNAŽNE FORTIFIKACIJE

Pod Akbarom je i vojna arhitektura doživjela svoj procvat. Svaki grad i veliki broj sela utvrđivani su snažnim, vrlo razvijenim fortifikacijama, od kojih se veliki broj održao i do današnjih dana. Fortifikacije imaju sve elemente razvijenog ansambla, kao što je to bio slučaj i u Europi (bedemi, donžon, kule, eskarpe, u većim gradovima citadele i sl.), ali izgrađene karakterističnim stilom među kojima su prevladavali orientalni elementi.

Pošto je prošao rok od 10 dana, koji je 9. siječnja 1991. Predsjedništvo SFRJ odredilo da se "razoružaju i raspuste sve oružane formacije, koje nisu u sastavu jedinstvenih oružanih snaga SFRJ ili organa unutrašnjih poslova i čija organizacija nije utvrđena u skladu sa saveznim propisima". Savezni sekretarijat za narodnu obranu je u priopćenju od 23. siječnja 1991. zaprijetio da će JNA primijeniti silu ako se "na području Republike Hrvatske odmah ne raspuste svi mobilizirani oružani sastavi". Potom je 24. siječnja u 12 sati stupila na snagu najveća "bojna gotovost u 5. vojnoj oblasti" (JNA), čije je sjedište bilo u Zagrebu. Istoga je dana Komanda 5. vojne oblasti podređenim postrojbama dostavila novu informaciju i stavove SSNO-a o sigurnosnoj situaciji u Hrvatskoj, koju je potpisao pomoćnik komandanta za PR i PP general-potpukovnik Ivo Tominc:

Ocenjujući aktuelne prilike u SFRJ, prvenstveno s odbrambenog stanovišta, SSNO je putem saopćenja jugoslovenskoj javnosti, ukazao na njih, i posebno na stanje u R. Hrvatskoj. Citiramo: "U R. Hrvatskoj mobiliziran je sastav raznorodnih, u biti vojnih formacija. U ime navodne obrane od tobožnje vojne intervencije organizirano je intenzivno praćenje pripadnika JNA i vojnih jedinica, oružano osiguranje pojedinih objekata, sprečavanje komuniciranja i premanje raznovrsnih terorističkih aktivnosti usmerenih prema Armiji i njenom sastavu. Uporedo se nerazumno i neargumentirano pothranjuje psihoza straha i vodi široka antiarmijska kampanja. Polazeći od toga da bi poduzete mjere u R. Hrvatskoj mogle dovesti i do različitih nesporazuma i neželjenih konfrontacija neophodno je da se svi mobilizirani sastavi odmah raspuste..."

HRVATSKI MEMORIJALNO-DOKUMENTACIJSKI CENTAR DOMOVINSKOG RATA U SURADNJI S HRVATSKIM VOJNIKOM OBJAVLJUJE AUTENTIČNE DOKUMENTE I MEMOARSKO GRADIVO VEZANO UZ DOMOVINSKI RAT

POKUŠAJ UVODENJA I STANJA U HRVATSKU

U SIJEĆNJU 1991. (V. DIO)

Na značaj i ozbiljnost saopštenja SSNO ukazuju vrlo složeno stanje u Hrvatskoj osobito u zadnjih pet dana. U Informaciji navodimo samo neke od primera koji to najbolje potvrđuju. 1. U štampi i na RTV pokrenuta je prava kampanja prema JNA. Naslovi to najbolje potvrđuju: "Armija ne odustaje", "Scenarij vojnog udara", "Zašto Hrvatskom kruži bauk vojne intervencije", "Kako kninska država služi za obmanjivanje same Armije", "Čemu služi demonstriranje sile po raznim garnizonima", "Hrvatska nije Litva", "Stop za ratne igre", "Zajednički protiv sile" i drugi.

Ovakvo dezinformisanje javnosti u cilju je stvaranja antiarmijskog raspoloženja kod građana i motivisanje istih za podršku svojim političkim.

Armijskom sastavu je poznato da komande i jedinice nisu vršile nikakve posebne aktivnosti i da nije bilo govora o vojnom puču te da u vezi sa tim nisu davani nikakvi zadaci.

Očito je da se Armija hoće isprovocirati i blokirati. Nije isključena mogućnost izvodjenja terorističkih aktivnosti prema Armiji pa i pucanje na pripadnike JNA, a sve u cilju da se Armija isključi iz iz aktuelnih problema rešavanja ustavne krize u zemlji i spreči u izvršavanju svoje ustavne funkcije.

U zaoštrenoj situaciji koja je eskalirala ovih dana već su preduzimane mере да се JNA спреци у извршавању свог задатка. Тако су у гарнизону Zagreb око mostova и на паркиралиштима у непосредној близини касарни паркирани тешки камioni и цистерне са запалjivим течностима. У организацији МНО формирана је артиљеријска јединица за напад на aerodrom и друга витална места у граду која користе војне јединице и установе. Екстремно орјентисани pojedinci врше непосредне нападе на пripadnike JNA. Тако је јућер страžара испред SSRTO Hrvatske, извесни Kamereli Ermano, talijanski држављанин стапно настанео у Zagrebu, покушао ударити особним возилом. У гарнизону Virovitica активиста HDZ, наоружан, зауставио је групу војника који су ишли на pregled u VBZ i vratio ih u kasarnu. Ovakvih i sličnih примера провокирања има више, а могу се и надаље очекивати па чак и са већим intenzitetom.

JNA па и наше команде реализоват ће задатке који простиру из нaredbe Predsedništva SFRJ, i preciziranih kroz tačku 4 i 7 saopćenja SSNO. Organe RiK, političke organe i ostale subjekte maksimalno i dosledno angažovati, preduzimajući sve do sada naredjene mere bezbednosti, самозаштите, PPZ i informisanja.

(Izvornik, strojopis, latinica; HR-HMCDR, 2., kut. 6046)

Istoga dana, 24. siječnja 1991., Komanda 5. vojne oblasti je podređenim postrojbama доставила и информацију Политичке управе SSNO-a о ситуацији у Republici Hrvatskoj поводом заповиједи Предсједништва SFRJ о разоруžавању неlegalnih oružanih sastava, коју је уиме најчelnika "Odelenja za politički rad" потписао пуковник Aleksije Luk.

Donosimo потпуну информацију политичке управе SSNO st. pov. broj 87-1 od 24. 01. 1991.godine. Potpun tekst "Informacije u vezi sprovodjenja naredbe Predsedništva SFRJ o rasformiranju i razoružavanju nelegalnih oružanih sastava" гласи:

U skladu s тоčком 4. Naredbe Predsedništva SFRJ od 09. januara i zaključcima Predsedništva SFRJ od 22. januara 1991. godine, органи кривичног gonjenja JNA оточели су поступак за utvrđivanje kрivične odgovornosti pojedinih učесника u organizovanju i ilegalnom naoružavanju paravojnih организација на подручју Republike Hrvatske. Вojni, pravosudni i други органи JNA ради и поступат ће striktno po zakonu i saglasno svojim ovlašćenjima i obavezama. О toku i rezultatima istrage i drugim aktivnostima bit ће upoznati pripad-

STROJOPUŠKA M 53

Univerzalna strojopuška ili *mitraljez* opće namjene je naziv za *mitraljez* koji može nositi jedan vojnik, ali može obavljati funkciju puškomitraljeza kao i funkciju srednjeg mitraljeza, ovisno o tome postavi li se na dvonogac ili tronožac. Iako su takvi *mitraljezi* teži i nezgrapniji od puškomitraljeza, a ne mogu proizvoditi stalnu vatu kao teški i srednji mitraljezi, pokazali su se prilično dobrim kompromisom, omogućivši vojskama koje su se njime koristili veću taktičku fleksibilnost. Strojopuška M 53, popularni Šarac, može djelovati s postolja, a u tom slučaju pretvara se u oruđe za što je nužan uređen položaj. U tom slučaju strijelac na M 53 mora imati dva pomoćnika od kojih će jedan biti zadužen za pridržavanje redenika na putu od kutije do uvodnika (s postolja se obično gađa dužim rafalima nego s nožica), dok će drugi puniti ispraznjene redenike i donositi streljivo (ako posadi oruđa nije dodijeljen donositelj streljiva, odnosno treći pomoćnik). U Domovinskom ratu je strijelac najčešće imao jednog pomoćnika, a ponekad ni njega. Iako su suvremene strojopuške raznih svjetskih proizvođača po svojim taktičko-tehničkim svojstvima većinom bolje od M 53, u Domovinskom ratu je, uz pažljiv odnos prema oružju te prema upotrebljavanom streljivu, M 53 djelovala jednakobrazno kao i suvremenije strojopuške M 84 i PKM. Postolje se počelo proizvoditi godinu dana prije strojopuške, a bilo je predviđeno za uporabu MG-a 42 koje je zarobila bivša JNA ili ih je dobila od bivšeg SSSR-a. Ove strojopuške u sastav hrvatskih postrojbi u Domovinskom ratu došle su zapljenom iz bivših skladišta JNA.

Dinko ČUTURA

Foto: Domagoj VLAHOVIĆ

TEHNIČKE ZNAČAJKE:

Kalibr: 7, 92 mm

Ukupna duljina: 1, 22 m

Duljina cijevi: 535 mm

Težina: 11, 5 kg

Funkcioniranje: na načelu kratkog trzaja cijevi

Kadencija: 800-1050 metaka u minuti

Učinkovit domet: 1200 m

nici JNA, a na odgovarajući način i javnost.

U Republici Hrvatskoj, protivno zahtevu Predsedništva SFRJ da se celinom aktivnosti nadležnih organa doprinosi smirivanju napetosti, psihoze straha i antiarmijskog raspoloženja-preduzimaju se pojačane mere koje izazivaju sasvim suprotne efekte i bitno otežavaju sprovođenje naredbe i zaključaka Predsedništva SFRJ.

Smisao i moguće posledice preduzeti mera mogu se sagledati iz nekih primera koje navodimo:

- dan uoči održavanja sednice Predsedništva SFRJ od 22. januara ove

iz kasarne "Maršal Tito" i za zaprečavanje na mostovima "Mladost" i "Sloboda". Pripomljeno je rušenje stabala u rejtonu Velike Gorice, radi zaprečavanja komunikacijskog pravca. Na prilazima Sinju istureni su kamioni sa utovarenim kamenom, u Šibeniku su cisternama RO "Čistoća" blokirani izlazi iz kasarne i dr.

Aktivirane su grupe "za tuh likvidaciju" pripadnika JNA i članova njihovih porodica, napade na skladišta oružja i municije i druge vojne objekte.

- organi MUP-a Hrvatske, zbog navodne opasnosti od terorizma, maksimalno su pojačali kontrolu kretanja lica i vozila, posebno u graničnim

područjima uključujući i vojna lica u uniformi,

- pod koncentričnu opservatorsku kontrolu stavljeni su svi vojni objekti i vojno-stambene zgrade. Prate se aktivnosti jedinica JNA. Izvidjanje se vrši i korišćenjem privredne avijacije, a radio vezom dostavljaju se obaveštenja centrima MUP-a o svakom, pa i pojedinačnom kretanju vojnih lica i motornih vozila. U blizini svih vojnih objekata uočeni su osmatrački punktovi pripadnika MUP-a i civila smeštenih u vozilima ili obližnjim objektima,

- nekim naoružanim sastavima naređeno je da posednu položaje za borbu sa jedinicama JNA. Izvršene su pripreme za otvaranje artiljerijsko-raketne vatre po aerodromima na području Hrvatske. Utvrđeni su signali i izdata pripremna naredjenja,

- javno je, od najviših organa, upućen poziv vojnim obveznicima da se ne odazovu pozivu za mobilizaciju i pružaju otpor JNA,

- u javnim glasilima nastavlja se sa grubim vredjanjem i omalovažavanjem JNA.

(nastavak sadržaja dokumenta objavit će se u sljedećem broju)

Velika Britanija je kao domaćin ovogodišnjih Olimpijskih igara još prije dvije godine izdala deset različitih maraka s motivima olimpijskih sportova. Jedna od njih je s motivom streljaštva, olimpijske discipline za čiju će se najveća odličja u Londonu boriti i pripadnici Oružanih snaga RH

FILATELIJA

Pierre de Coubertin na rumunjskoj marki iz 2004. godine

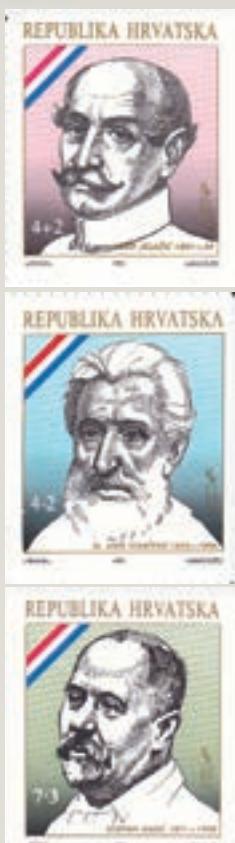
OLIMPIJADE I VELIKANI

MOTIVU NA POŠTANSKOJ MARKI, ODNOSENJE NJEGOVU ULOZI I ZNAČENJU POSVEĆUJE SE POSEBNA POZORNOST. MARKE SU VIZUALNI SVJEDOK Povijesti BILO DA JE RIJEĆ O VELIKIM MEĐUNARODNIM SPORTSKIM NATJECANJIMA ILI PODSJETNIK NA OSOBE KOJE SU NA NEKI DRUGI NAČIN OSTAVILI TRAGA U Povijesti svoje zemlje

Ivo Aščić

GLASNICI PREKIDAJU RATOVE

Ratni sukobi u Staroj Grčkoj, prema legendi, morali su biti prekinuti tijekom održavanja Olimpijskih igara. Kada bi trebale započeti igre, koje su se počele održavati od 776. godine prije Krista, glasnici bi po čitavoj Grčkoj prouzrijevi vijest da se oružje odloži te da ratovi prestanu. Tko mir ne bi poštivao, bio to pojedinac ili pleme, morao je platiti veliku kaznu. Od tog su se novca gradili spomenici u Olimpiji. U to bi vrijeme prestalo i svako neprijateljstvo i Olimpijske bi igre na kratko pomirile sve Grke. Nažalost, neke današnje moderne Olimpijske igre, koje se održavaju od kraja 20. stoljeća zahvaljujući Pierre de Coubertinu, nisu bile održane upravo zbog I. i II. svjetskog rata (Berlin 1916., Helsinki 1940., i London 1944. godine) a neke su bojkotirale pojedine države zbog vojnih intervencija zemlje domaćina. Sudjelovanje vojnika na igrama je uobičajena pojava još od samih početaka. Zapaženi uspjeli vojnika-sportaša neprocjenjiv je marketinški i PR učinak u javnosti ne samo za oružane snage s dugom tradicijom već i za one iz novonastalih država. Olimpijski sportovi bliski vojnim zanimanjima poput streljaštva, skijanja, taekwondo, karatea, veslanja, i dr. vrlo često "regрутiraju" natjecatelje iz oružanih snaga, bilo

Hrvatski velikani, ban Josip Jelačić, Ante Starčević i Stjepan Radić na poštanskim markama Republike Hrvatske iz 1992.

da je riječ o fiktivnim ili vojnicima u odorama koji svakodnevno obavljaju svoju službu. Dobar primjer je poznata sportašica i višestruka olimpijska pobjednica Jelena Isimbajeva, časnica ruske vojske s činom pukovnice, koja će u Londonu po treći put nastupiti na Olimpijskim igrama. Zbog velikog broja sportaša i posjetitelja olimpijskim borilištim te same važnosti igara, oružane snage domaćina igara iz sigurnosnih razloga sve se češće angažiraju na osiguranju sportskih objekata, odnosno u većem su stupnju pripravnosti. Najbolji primjer će biti tisuće vojnika iz sastava oružanih snaga Njegozina Veličanstva na Ljetnim olimpijskim igrama u Londonu koje će se održati od 27. srpnja do 12. kolovoza ove godine.

HRVATSKI VELIKANI

Nije slučajno da se odmah nakon međunarodnog priznanja Republike Hrvatske počela tiskati serija redovitim maraka s likovima povijesnih osoba koje su zaslужne za bogatu i junačku povijest hrvatskog naroda. Prve marke iz serije, nazvana Znameniti Hrvati bile su one s motivima Josipa Jelačića, Ante Starčevića i Stjepana Radića a dizajnirali su ih Rudolf Labaš i Miroslav Šutej, akademski slikari iz Zagreba. Osim nominalne vrijednosti svake marke predviđene za plaćanje poštanskih usluga, u prodajnoj cijeni je sadržan i doplat-

ni dio u korist bankovno-razvojne institucije "Hrvatski radiša". Marke su tiskane u arcima od 30 komada, a izdane su i omotnice prvog dana te i prigodni listovi. Prvi hrvatski velikan na marki bio je zapovjednik vojske u hrvatskoj Vojnoj krajini Josip pl. Jelačić (Petrovaradin 1801. - Zagreb 1859.). Hrvatska pošta je i 1999. godine s dvjema markama: 150. obljetnica kovanja Jelačićeva Križara i 150. obljetnica praizvedbe 'Jelačić marša' Johanna Straussa. St. također podsjetila javnost na veliki doprinos bana Josipa Jelačića (od 1848. do 1859.) u gospodarskom i kulturnom razvitu na području današnje Hrvatske. Drugi hrvatski velikan koji se našao na marki RH bio je Ante Starčević (Žitnik 1823. - Zagreb 1896.), hrvatski političar, narodni zastupnik u Hrvatskom saboru, te osnivač i ideolog Hrvatske stranke prava. Još jednu marku sa svojim likom Otac Domovine je dobio 1996. godine: 100 g. smrti Ante Starčevića u seriji Hrvatski politički miljokazi. Lik osnivača Hrvatske pučke stranke Stjepana Radića (Trebarjevo Desno 1871. - Zagreb 1928.) našao se na poštanskoj marki RH u travnju 1992. U Kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca, Radić i njegova stranka tražili su da nova država bude savez država, a Hrvatska suverena republika. Pošta je ponovno 1996. izdala marku s likom Stjepana Radića: 75 g. Ustava Seljačke Republike Hrvatske. ■

POSEBNE ZASTAVE HRVATSKOG DOMOBRANSTVA

Dualizacijom Monarhije 1868. godine, postrojbe Kraljevskog ugarskog domobranstva dobivaju posebne zastave s mađarskim bojama na trokutićima uz rub i mađarskim grbom, a nakon Nagodbe 1869. hrvatske domobranske postrojbe nose identične zastave, ali s trokutima u bojama hrvatske trobojnica koja je nastala 1848. godine. Pod ovim zastavama postrojbe hrvatskog domobranstva dočekale su kraj rata 1918. i potom su ih (barem neke postrojbe) položile u zbirku Narodnog muzeja, današnjeg Hrvatskog povijesnog muzeja

Uniformizacija i centralizacija vojske u Habsburškoj Monarhiji očituje se od XVIII. stoljeća i na vojnim zastavama. Od vremena Marije Terezije vojne su zastave postrojbi u Monarhiji dodjeljivane pukovnjama i to tako da prva bojna nosi po jednu tzv. Leibfahne (osobna tj. carska zastava) i jednu Regimentsfahne (postrojbenoj tj. pukovnijska zastava), a ostale bojne po dvije jednakne Regimentsfahne. Leibfahne je bijele boje zastavnog lista, na jednoj strani prikazuje carski crnog orla ukrašenog grbovima krunskih zemalja, a na drugoj lik Bogorodice s Djetetom. Regimentsfahne su istog izgleda, osim što su žute boje zastavnog lista, a prikazuju carski grb na obje strane. I jedne i druge su obrubljene nizom trokutića (ponekad valovitih) u carskim bojama (crna-žuta-crvena-bijela). Ovakav rub od trokutića zadržao se u austrijskim i mađarskim zastavama, osobito vojnim, i do danas, a njihove varijacije mogu se uočiti i u vojnim zastavama i zastavama visokih državnih dužnosnika i u drugim zemljama koje su nastale raspadom Austro-Ugarske i njezinim slijednicama danas. Crveno-bijeli kvadrati na našoj današnjoj predsjedničkoj zastavi svojevrsni su nastavak te tradicije.

Od terezijanskih zastava pa do kraja I. svjetskog rata to je temeljni oblik zastava postrojbi na našim prostorima. Kako su se političke prilike u Monarhiji mijenjale, tako su se mijenjale i pojedinosti tj. uglavnom razni zemaljski grbovi su se dodavali ili uklanjali. S obzirom na to da su od početka XIX. stoljeća likovi

na zastavama bili oslikavani, onda su se promjene unosile na jednu te istu zastavu i više puta, a postrojba je zastavu nosila desetljećima, a ni ažuriranje nije bilo osobito strogo. Bilježi se da su neke austrijske zastave u Napoleonovim ratovima tada već bile i više od pedeset godina u uporabi.

NE DIRAJTE MI RAVNICU

Zastave postrojbi nastale tijekom Domovinskoga rata, uz trobojnice i zastave originalnih dizajnerskih

Dakovačka katedrala sv. Petra koju je biskup Josip Juraj Strossmayer gradio u drugoj polovici XIX. stoljeća najveća je znamenitost grada. Natpis je stih pjesme Miroslava Škore "Ne dirajte mi ravnici". Autori znaka su Antun Šimić i Tihomir Bregan. Brigada je nosila nadimak Šokačka

122. brigada Hrvatske vojske „R“ – Đakovo utemeljena je 26. rujna 1991., nakon osvajanja vojarni JNA u području Đakovštine i pribavljanja dostatne količine naoružanja i opreme, a jezgru ustrojavanja činila je 2. bojna 107. brigade. Djeluje u zaštiti zapadnih krajeva Đakovštine i šireg zaleđa Osijeka, a dio postrojbe sudjeluje u pokušaju deblokade Vukovara. Nakon potpisivanja Sarajevskog primirja 2. siječnja 1992. i potom raspoređivanja međunarodnih snaga, odlučeno je da se brigada demobilizira – tijekom godine dio ljudstva prelazi u 3. i 5. gardijsku brigadu, a dio se vraća civilnom životu – te do kraja 1992. praktično više ne postoji

rješenja zastavnog polja, koje smo prikazali su prošlim brojevima, ipak se najčešće pojavljuju u posljednja dva tipa, koji se odlikuju poljem u jednoj boji na kojem se nalaze oznake postrojbi. Uz oznaku postrojbe, mnoge zastave sadrže i dodatne elemente

Dodatac informacije o zastavama postrojbi OSRH, fotografije zastava u uporabi, saznanja o nastanku i uporabi zastave, kao i ispravke te ostalo što bi moglo pomoći u izradi cjelokupne povijesti zastava naših postrojbi, molimo javite na zastavehv@gmail.com. Unaprijed zahvaljujemo.

Željko HEIMER

– natpise: imena postrojbe, datume, bojne pokliče i slično te nacionalne simbole: državnu zastavu ili grb, trobojnicu, pleterni ornament. Jedna takva zastava je i zastava 122. brigade Hrvatske vojske „R“ – Đakovo. Zastava je izrađena od svijetloplavog materijala. U središtu polja našiven je zlatnožutim tiskom na nešto tamnijem svijetloplavom materijalu izrađen znak brigade. Znak je jednak nadlaktičnoj oznaci brigade, oblika obrnutog polukružnog štita (poput prvog znaka ZNG, koji se nosio na drugom rukavu) prikazuje lik đakovačke katedrale između dva stilizirana žitna klasa i u zaglavju znaka u luku je ispisano 122. BRIGADA i ispod toga manjim slovima ĐAKOVO. S obje strane znaka dužinom zastave ispisano je zlatnim tiskom na jednako tamnije plavim pravokutnim vrpcama NE DIRAJTE s jedne i MI RAVNICU s druge strane. U kantonu (gornji ugao uz kopanje) je ušiven grb Republike Hrvatske u svojim propisanim bojama.

Zastavni rukav dobiven je posuvravljanjem zastavnog polja, a s vanjskih strana je zastava opšivena zlatnim pozamantanjskim resama oko pet cm dužine. Uz gornji rub zastave uz kopanje ušiveno je i po šest crvenih, bijelih i plavih ukrasnih vrpca oko 70 cm dužine i 1 cm širine koje završavaju zlatnim resama. Ovakav ukras sasvim je originalan dodatak na ovoj zastavi. Veličina zastave je 95×190cm, a danas se nalazi u zbirci zastava Glavnog stožera OSRH. ■

MULTIMEDIJA

MacBook pruža neviđeno iskustvo

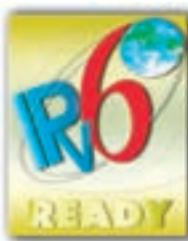
Apple je predstavio potpuno novi 15 inčni MacBook Pro s Retina ekranom visoke rezolucije i potpuno redizajniranim kućištem. Ovaj je model dostupan samo u 15-inčnoj varijanti, a ima tanje kućište (0,71 inča). Zanimljivo je i da je unibody kućište sada postalo dio zaslona, a ne samo kućište. Time je reduciran broj slojeva koji omogućuje ugradnju stakla direktno u okvir, pomoći kojeg uređaj postaje tanji. Na novom MacBook Pro za prikaz slike koristi se 15,4-inčna IPS

matrica rezolucije 2.880 x 1.800 točaka. Što se tiče grafike, za nju se brinu integrirani Intelov HD 4000 GPU i Nvidia GeForce GT 650M s gigabajtom vlastite videomemorije. Retina model MacBooksa Pro dostupan je u dve osnovne hardverske konfiguracije, prva je slabija s četverojezgrenim Ivy Bridge procesorom Core i7 takta 2,3 GHz i SSD-om kapaciteta 256 GB a druga je snažnija sb ili 2,7-gigahercnim procesorima Core i7 i 512-gigabajtnim SSD-om. Oba modela

su dostupna s 8 GB RAM-a, koji je moguće proširiti do 16 GB. Uz novi Pro, Apple je i objavio update za Aperture, koji od sada ima novo korisničko sučelje i izgleda "četiri puta bolje na novoj rezoluciji". Final Cut je isto dobio novu verziju. Adobe je već počeo raditi na novom Photoshopu, a istog posla primio se i Autodesk koji će uskoro objaviti AutoCAD za Retina zaslon. "Vidjet ćemo iskustvo u igrama kakvo dosad nismo mogli vidjeti", istaknuo je Schiller.

Povijesna nadogradnja interneta

Danas na našem planetu ima oko 5.5 milijardi mobilnih uređaja što znači da je potrebno više IP adresa nego što nam omogućava IPv4 protokol koji se do sada koristio. Novi standard (IPv6 protokol) se zasniva na 128 - bitnom sustavu adresa, koji predstavlja značajnu nadogradnju na dosadašnji IPv4 protokol, koji je bio dovoljan za oko 4 milijarde adresa. Samo jedan dodatni bit udvostručuje broj dostupnih adresa, pa je 96 dodatnih bitova prilično veliko povećanje kapaciteta za oko 340 trilijuna novih adresa. Unatoč uvođenju novog

standarda, IPv4 mreže će još neko vrijeme nastaviti sa svojim dosadašnjim radom jer je broj korisnika koji mogu koristiti IPv6 protokol zasada vrlo malen. Internet stranice koje ne naprave tranziciju na IPv6 protokol, odnosno nastave koristiti dosadašnji IPv4, i dalje će funkcionirati, no mogle bi biti osjetno sporije. "Puštanje IPv6 protokola u pogon je puno veće i značajnije nego što to ljudi misle. Ovo je najveća nadogradnja u povijesti interneta", rekao je za Mashable John Curran, predsjednik američke organizacije za dodjelu IP adresa.

MOBILNE APLIKACIJE

WINDOWS 8 NA TABLETU

Tvrta poznata kao Splashtop izdala je Windows 8 Metro Testbed aplikaciju zato da na vašem iPadu isprobate nove Windows 8. Aplikacija je odlična i odaziv korisnika je bio takav. Jedini problem je bila razlučivost zaslona na kojoj je testirana aplikacija, na 1024x768. To je minimalna razlučivost za Metro app što je dobro za testiranje programa, ali ako se želi testirati malo naprednija značajka, trebat će barem 1366x768. Cijela stvar funkcioniра tako da

nakon što ste preuzezeli aplikaciju za iPad, morate instalirati streamer softver na Windows 8 PC-utu nakon toga lansirati aplikaciju na iPadu. Podržani su svi prozori i geste, povlačenjem u desnu stranu zaslona moguće je otkriti sve Windows 8 čari, a pomicanjem prema dolje aplikacije se zatvaraju. Sama aplikacija trenutačno košta 24,99 dolara no samo u promotivnom razdoblju, nakon čega će cijena biti 49,99 dolara, stoga je dobro pozuriti s kupnjom. Aplikacija je dostupna i za Android tablete.

Pripremio Mladen PALIĆ

Canonov novi adut

Canon je predstavio novi entry-level fotoaparat DSLR – EOS 650D, koji odlikuju inteligenčni automatski načini snimanja i brojne napredne značajke. To korisnicima omogućuje da ga počnu koristiti odmah, dok brojne ručne načine rada mogu istraživati poslije. Mogućnost zakretanja i nagnjanja novog višekutnog LCD zaslona omogućuje prilagodbu svakoj situaciji, a superoštira razlučivost od 1.040.000 točaka daje jasan prikaz svakog detalja. Upravljanje dodirom dodaje novu dimenziju u snimanje u Live View načinu rada, moguće je odabrati točke za automatско fokusiranje, pratiti lica i objekte te namještati postavke slike putem zaslona za brzu kontrolu na fotoaparatu. Ugrađeni APS-C senzor ima rezoluciju od 18 megapiksela, a ugrađen je i procesor Digic 5 koji fotoaparatu

u kontinuiranom načinu snimanja omogućava okidanje pri maksimalnoj brzini od pet fotografija u sekundi. Zanimljiva je integracija i hybridnog autofokusnog sustava koji omogućava unaprijeđeno fokusiranje, odnosno korištenje kontinuiranog autofokusa u Movie i Live View modu, a tu je sada i stereomikrofon za Full HD videosnimanje. Novi je fotoaparat idealan za snimanje u uvjeti-

ma slabe osvijetljenosti bez bljeskalice, a odlikuje se ugrađenim ISO rasponom od 100 do 12.800, čime se omogućuje snimanje prirodnih fotografija uz minimalni šum, dok prošireni ISO raspon od 25.600 nudi i mogućnost snimanja u uvjetima izrazito slabe osvijetljenosti.

APPLE PREDSTAVIO iOS 6

Apple je na svojoj konferenciji za developere (WWDC) predstavio novu verziju mobilnog operativnog sustava iOS 6, koji donosi više od 200 noviteta. U aplikaciji za telefon, Apple je dodao novi mod koji će olakšati korisnicima podsjećanje da nekoga nazovu ili pošalju poruku, ako to ne mogu odmah. Dodaje se i Do Not Disturb mod, u kojem će poruke i dalje stizati na vaš mobitel, ali ekran se neće paliti, niti će telefon proizvoditi ikakav zvuk. FaceTime će od sada raditi preko telefonskih veza, što će ga učiniti direktnom konkurencijom Skypeu. Osim toga, kad netko nazove vaš telefon, moći ćete odgovoriti i na vašem iPadu ili Macu.

Safari integracijom sa iCloud-om ima mogućnost sinkronizacije tabova s onima na desktop računalu a uz funkciju "Reading list" možete spremiti sadržaj web-stranice za offline čitanje. Novi iOS 6 donosi duboku integraciju s Facebookom (prošla je verzija isto to učinila s Twitterom), koji je sad prisutan gotovo svugdje. iOS 6 dolazi s novim mapama koje zamjenjuju postojeće Gogoleove. Appleove mape donose 3D prikaz, turn-by-turn navigaciju i prikaz prometa u stvarnom vremenu. Sustav stiže na jesen, a moći će se instalirati na iPhone 3GS, iPhone 4, iPhone 4S, drugu i treću generaciju iPad-a te na iPod touch 4. generacije.

www.slovenskavojska.si

Stranica Slovenske vojske nije blještava, ali je pregledna. Dostupna je i u engleskoj inačici, koja je ipak siromašnija od originalne. Naročitu pozornost susjadi posvećuju pregledu i opisu postrojbi, a osobito su zanimljivi kratki promidžbeni filmovi. Pozornost nam je privukao i posebni odjeljak posvećen vojničkoj terminologiji s vrlo zanimljivim publikacijama i prijevodima s engleskog na slovenski. Ono što bismo željeli vidjeti, a nismo našli, jest pregledna fotogalerija. Zaključak: www.slovenskavojska.si je dobra stranica. Preporučujemo i posjet kvalitetno obnovljenoj stranici Ministarstva obrane www.mo.gov.si. I na njoj ima dobrih publikacija, a omogućeno je kompletno preuzimanje časopisa Slovenska vojska (pdf formatu).

D. VLAHOVIĆ

WEB-INFO

29. LIPNJA 1913.

POČEO DRUGI BALKANSKI RAT

Prvi balkanski rat završio je pod pritiskom velesila. Sklopljen je mir kojim se Bugarska gotovo udvostručila, a Srbija domogla velikih dijelova Makedonije. Upravo zbog te pokrajine Bugarska se u Drugom balkanskom ratu okrenula protiv dojučerašnjih prijatelja. Još se nije osušila tinta na Londonskom mirovnom ugovoru, a Bugarska je 29. lipnja 1913. napala Srbiju i Grčku, svoje saveznice u Prvom balkanskom ratu. Povod je bio njihov spor oko podjele nekadašnje turske Makedonije. Nedugo prije ujedinjena balkanske državice porazile su tursko carstvo,

23. lipnja 1945. Amerikanici zauzeli Okinawu

24. lipnja 1940. Kraljevina Jugoslavija priznala Sovjetski Savez

25. lipnja 1991. Sabor Republike Hrvatske proglašio neovisnost

27. lipnja 1991. osječki fić pod gusjenicama JNA tenka

2. srpnja 1976. poslije dva desetogodišnjeg ratovanja ujedinili se Sjeverni i Južni Vjetnam

3. srpnja 1816. prvi brodolom francuske fregate Medusa

što je zateklo tadašnje velesile. Svaka je od njih na Balkanu imala vlastite interese, pa je novi rat dodatno uzbuđio europske metropole. Rusija je htjela očuvati tek stvoreni Balkanski savez kao branu protiv daljnog pro-dora Austro-Ugarske prema Istoku. Austrijski stratezi bili su skloni vojnoj intervenciji, pa i ratu s Rusijom, ako Srbija nadjača svoju balkansku suparnicu. Događaji na bojištu razvijali su se brže nego što je to itko zamišljao. Bugari su pretrpjeli teške poraze, a do njihova konačnog sloma došlo je kad su u rat stupile Rumunjska i Turska. U kritičnoj situaciji Austro-Ugarska je napustila poraženu Bugarsku. "Vojna

intervencija bila bi velika pogreška!" poručio je Beču njemački car Wilhelm. Njemačkoj tada još nije odgovaralo širenje sukoba koji je mogao prerasti u svjetski rat. Drugi balkanski rat završio je već potkraj srpnja, a nedugo poslije potpisana je Bukureštanski mirovni ugovor. Podijeljena Makedonija ostala je i dalje najveći gubitnik. Balkanski ratovi znatno su utjecali na budući tijek događaja. Srbija se, zadovoljivši svoje apetite na jugu, okrenula prema Bosni i Hercegovini što je izazvalo nove krize. Svjetski se rat nije mogao izbjegi: već 1914. izazvat će ga srpski hitac u Sarajevu. ■

Marko MEDO

PNZ 4,32-34.39-40; RIM 8,14-17; MT 28,16-20

MISTERIJ NIJE ZAPREKA, VEĆ OBZORJE

Može se čuti kako govore: "Danas je Božji blagdan!" Čini se čudnim: naime, ako Bog postoji, svakoga dana je Božji blagdan. Što onda znači jedan dan Njemu posvećen? Za nas kršćane svaki je dan hod s Kristom i prema Kristu: zapravo, mi smo uvjereni kako svakoga dana trebamo ponovno postati vjernici i kršćani.

Jedan od dokaza koje je zabrinuto tražio Papini: *Ne tražim slavu, kruha, ni suošćejanje. Ali preklinjem vas na koljenima: dajte mi neki dokaz!* A dokaz je ovo: Bog nije daleko od nas!

Dakle, da bismo otkrili Boga nije potrebno ići daleko: potrebno je imati ispravan stav da bismo ga vidjeli, da bismo ga čuli, susreli. Dobro se sjetiti slavnog susreta kardinala Federica s Bezimenim, opisanog u 23. poglavljju Manzonijevih *Zaručnika*. Bezimeni, koji ima pakao u srcu, uzvikuje: *Bože! Bože! Kad bih ga barem video!* *Kad bih ga barem čuo! Gdje je taj Bog?* A kardinal Federico odgovara: *Vi me to pitate? Vi? A kome je to?*

liko blizu ako ne vama? *Zar ga ne osjećate u srcu koje vas tlači, koje se uznenirilo, koje vas ne ostavlja na miru te vas istodobno privlači k sebi, daje vam naslutiti jednu vrstu mira, utjehe, utjehe koja će biti potpuna, neograničena odmah nakon što ga priznate, ispojavjedite i pomolite mu se?*

NITKO NIJE SAMOM SEBI DOSTATAN

Da bismo osjetili Božju blizinu potrebno je shvatiti kako nitko od nas nije samom sebi dostatan već je svatko od nas, u biti siromašan. Oholica ne čuje Boga, dok ponizan čovjek zapaža Njegovu prisutnost i nalazi mir. Dokaz Božje blizine odmah postavlja jedan novi problem: Bog mi je blizak, ali tko je Bog? Što mogu o Njemu spoznati, u čemu

je drugačiji od nas? Istina je da sve govoriti o Bogu, ali očito ne mogu upoznati Boga izbliza ako mi On ne govoriti, ako mi On ne dode ususret. Naime, samo Bog može govoriti o Bogu, jer je samo Bog na istoj razini s Bogom. Ja mogu samo mucati dok govorim o Njemu. Dakle, problem se mijenja: Je li Bog govorio? Je li Bog rekao nešto o sebi? Krist je Božji put k čovjeku: Krist je Bog koji je postao čovjekom, Krist je Bog koji je postao vidljivim, Krist je Sin Boga živoga.

Bog će uvijek biti misterij i nećemo nikada moći razumjeti Beskonačnog!

Isus je dao ključ rješenja, upoznavajući nas s činjenicom da je Bog Ljubav. Doista, ako je Bog Ljubav, Bog ne može biti neki usamljenik; ako je bog Ljubav, Bog je zajedništvo; ako je Bog Ljubav... Trojstvo se može objasniti. Upravo u Ljubavi! To ne kažemo s nekom lakoćom. Naprotiv!

Vjera u Krista me je skupo stajala, često je ponavljao J. Loew, ateist do svoje 25. godine, a zatim vjer-

nik pun misionarskog žara. Mnogi obraćenici govore o borbi dolaska do vjere.

A Blaise Pascal, naviknut više od drugih na uporabu razuma, zaključuje: *Posljednji korak razuma sastoji se u priznanju da postoji beskonačnost stvari koje ga nadilaze.* Onda se pitamo: što nam je Krist rekao?

On je govorio o Bogu kao Ocu. Ocu koji poziva na život, Ocu koji se brine i vodi svaku stvar prema tajanstvenoj providnosti, Ocu koji opršta, Ocu koji šalje svoga sina. U ovaj točki se dogodio pravi skok. Krist je predstavio sarmoga sebe jednakim Ocu. O tome govoriti cje-lokupno Evangelje. On je gospodar subote: to je Božja povlastica; On opršta grijehu: i ovo je Božja povlastica; Krist i Otac su jedno, do te mjere da Isus može reći: *Tko je vidi mene, vidi je i Oca* (Iv 14,9). Isus nam nije mogao priopćiti ljepšu istinu od ove: u korijenu svega je Božja Ljubav. U središtu je naša sloboda: da se prepustimo Ljubavi ili da tu Ljubav odbijemo. ■

Misterij nije zapreka, već obzorje.
Misterij nije mučenje inteligencije, već golemi prostor koji Bog nudi našoj žedi za istinom. A. DE SAINT-EXUPERY

Tiskana i audio-videoizdanja MORH-a odsad možete kupiti po pristupačnim cijenama u trgovini vojnom opremom "Hrvatski vojnik" u Zvonimirovoj ulici 5 u Zagrebu

Knjige

Pozdrav iz Chagcharana
10 godina sudjelovanja RH u međunarodnim mirovnim misijama
Suvremeno oklopništvo
Hrvatski vojnik u službi zajednice

Fotomonografije

Mirovna misija Chad
Od branitelja domovine do čuvara svjetskog mira
Vojska pobjednika – s ponosom u budućnost

DVD

Hrvatska kopnena vojska
20 godina Tigrova
Bljesak - 5 minuta za sjećanje
Krila oluje
Zanimanje vojni pas
Mirovna misija Chad
Čuvari svjetskog mira
Oluja - 5 minuta za sjećanje
15 godina operacije Maslenica
Kadetski bal
Klapa HRM "Sv. Juraj" - Najbolje od klape

CD

Klapa HRM "Sv. Juraj" - Najbolje od klape
Hrvatske koračnice
Domovini s ljubavlju

